

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 67 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

Εκεί: Ελλάδα, θάλασσα και στεριά, Εκεί «δάφνες και βάγια» και «Χριστός Ανέστη» που επιβάλλει να ακούσουμε την ευχή «και η Ελλάς Ανέστη».

Οδυσσέας Ελύτης

Καλή Ανάσταση

Μαθητές των σχολείων μας με παραδοσιακές στολές που έφτιαξε ο Πολυδεύκης με χορηγίες των πατριωτών μας τιμούν την Επανάσταση του 1821. Φωτο Ελπινίκη Παρασκευοπούλου

**Μουτζουροδεντέρα
στο Καστόρι**

Σελ. 4-5

**Η Επανάσταση
του 1821**

Σελ. 12-13

**Η Angie Antonakis - Αγγελική
Αντωνάκη εκθέτει στο Ίδρυμα
Μιχάλης Κακογιάννης**

Σελ. 20-21

Όπως κάθε χρόνο, το πρώτο τρίμηνο του χρόνου κλείνει με τον εορτασμό της εθνικής μας εορτής για την Επανάσταση του 1821. Μια επανάσταση ορόσημο στην ιστορία της Ευρώπης, διότι είναι η πρώτη επανάσταση που ξεκίνησε από κάτω και οδήγησε στη δημιουργία ενός κράτους-έθνους. Ενός κράτους-έθνους απέναντι σε έναν γίγαντα, την Οθωμανική αυτοκρατορία. Πρέπει να είμαστε υπερήφανοι γι' αυτό, διότι ένας από τους λόγους της επιτυχίας ήταν η επιμονή των Ελλήνων. Μακάρι να είναι αυτή η ιδιότητα, η επιμονή και η προσήλωση στον στόχο, που θα μας χαρακτηρίζει πάντα για να προσδεύουμε. Η επιτυχία αυτή ήταν το έναυσμα και για άλλες επαναστάσεις στην Ευρώπη και τη δημιουργία νέων κρατών εθνών, όπως η Βέλγικη Επανάσταση του 1830. Η Βαρβάρα Κεμερίδου, σ' αυτό το τεύχος, κάνει μια εξαιρετική αναδρομή στα ιστορικά γεγονότα εκείνης της εποχής καθώς και της Καστανιάς.

Με ενδιαφέρον και χαρά διαπιστώνουμε ότι μια καλλιτέχνης/ζωγράφος, η Angie Antonakis-Angakis, που γεννήθηκε στο Καστόρι και ζει στις ΗΠΑ, συναντά διεθνή αναγνώριση και αυτό το χρονικό διάστημα εκθέτει στην Αθήνα, στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης. Έτσι κάνουμε ένα μικρό αφιέρωμα σ' αυτό το τεύχος.

Η Κάρεν-Καλίσα Χιώτη παρεμβαίνει με ένα άρθρο ιδιαίτερα επίκαιρο που αφορά στην οδική ασφάλεια. Τα θανατηφόρα αυτοκινητιστικά δυ-

στυχήματα είναι μια πληγή στη χώρα μας και πρέπει να ευαισθητοποιηθούμε και να δούμε την ευθύνη μας. Σοκ μας προκάλεσαν τα δύο πρόσφατα δυστυχήματα που έγιναν στη Λακωνία. Επίσης, ο Γιώργος Δ. Λαγανάς παρεμβαίνει όσον αφορά στη φύλαξη των οστών στο νεκροταφείο μας.

Και φέτος η Αποκριά και η Μουτζουροδευτέρα γιορτάστηκαν στο Καστόρι με χαρά και επιτυχία. Ειδικά το τελευταίο τριήμερο το Καστόρι γέμισε επισκέπτες και το κέφι δεν έλειπε από την αγορά. Τη Δευτέρα, παρά τη βροχή, το καρναβάλι έγινε με επιτυχία. Η Ελένη Βλαχογιάννη μας περιγράφει τις εκδηλώσεις με ωραίες φωτογραφίες.

Και φυσικά την 25η Μαρτίου τα Σχολεία μας παρέλασαν, μπορεί ολιγάριθμα τα τμήματα, αλλά η ενέργεια των παιδιών δυνατή και η αισιοδοξία ότι το μέλλον βρίσκεται μπροστά μας υπερτερει. Αλλά, όπως πάντα, οι κάτοικοι στο Καστόρι συμμετέχουν σε ωραίες εκδηλώσεις, όπως θα δείτε στον Πολυδεύκη.

Η Άνοιξη ήδη μας έστειλε τα πρώτα μηνύματά της, η φύση στο Καστόρι είναι γενναϊόδωρη και θα στολίσει και φέτος την Πασχαλιά, όπου ευχόμαστε να τη γιορτάσουμε ανταμώνοντας στο χωριό μας, όσο το δυνατόν πιο πολλοί.

Από όλο το Διοικητικό Συμβούλιο
Καλή Ανάσταση

Έντυπη Εφημερίδα

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου

«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059

τηλ.: 6973208890, 6944377514

<http://polydefkis.gr>

e-mail: polydefkiskastori@gmail.com

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη,
Ευγενία Λαμπή, Καίτη Σμυρνιού, Γιώργος Σκαφιδάς,
Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς

Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή

Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνιού

Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης

Πολιτιστικά - Λαογραφικά: Βαρβάρα Κεμερίδου

Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Λαγανάς, Θ. Ανδριανός
Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνιού, Ηλίας Γρηγοράκης

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές

Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Θεόδωρος Αλαφόγιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης Δημητρακόπουλος,
Νίκος Λαγανάς

Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous

Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylolidis

Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, Αγ. Αναργύρων 4,
Καμίνια Πειραιάς, e-mail: stilvopress@gmail.com

Καστανιώτικα

Το φετινό Καρναβάλι στο χωριό μας, την Καθαρά Δευτέρα έκλεισε με επιτυχία. Σε άλλες σελίδες θα δείτε και θα διαβάσετε γι' αυτό.

Όμως πώς φτάσαμε σ' αυτό, να γιορτάζουμε 40 χρόνια Μουτζουροδευτέρας στο Καστόρι;

Οι Αποκριές στο χωριό μας από παλιά είχαν ένα ιδιαίτερο χρώμα: οι φωτιές που ανάβαν σε κάθε γειτονιά, οι μασκαράδες στους δρόμους και τα γλέντια στα σπίτια, στα καφενεία και στις ταβέρνες με αποκορύφωμα την Καθαρά Δευτέρα, όπου γινόταν το μεγαλύτερο παζάρι της χρονιάς και τα γλέντια κρατούσαν μέχρι αργά το βράδυ. Το μακρινό 1985, επί προεδρίας του αιμνήστου Νίκου Σκαρλατίνη και του τότε Κοινοτικού Συμβουλίου, πάρθηκε η απόφαση να θεσμοθετηθεί το Καρναβάλι της «Μουτζουροδευτέρας» και να καλύψει τα έξοδά του η Κοινότητα. Έτσι, με την συνδρομή της Κοινοτικής Αρχής, των τοπικών Συλλόγων και των κατοίκων, φτάσαμε αισίως στα σαράντα χρόνια Καρναβάλι.

Για το θέμα του οστεοφυλακίου θα διαβάσετε σε άλλες σελίδες, όμως η τοπική κοινότητα πρέπει να δει συνολικά τον χώρο. Κάτι συκιές, που έχουν στοιχειώσει και τα άγρια χόρτα και οι θάμνοι θέλουν παρεμβάσεις. Στα μέσα του προηγούμενου χρό-

νου κυκλοφόρησε το βιβλίο «Στους καιρούς των Σουλτάνων. Οι κοινωνίες της ελληνικής χερσονήσου υπό οθωμανική κυριαρχία. (14ος-19ος αι.)», του Ηλία Κολοβού. Ο Ηλίας Κολοβός είναι αναπληρωτής καθηγητής οθωμανικής ιστορίας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες Οθωμανολόγους. Η καταγωγή του από τη μεριά της μητέρας είναι από τον τόπο μας. Μητέρα του είναι η Ελένη Χίου από το Καστρί, κόρη του μπάρμπα Ηλία του Χίου, είναι δε τακτικός επισκέπτης του τόπου μας. Πιστεύω σύντομα να έχουμε την χαρά μέσα από τις σελίδες του «Πολυδεύκη» να τον παρουσιάσουμε και να έχουμε μια συνομιλία μαζί του για τον τόπο μας και όχι μόνο.

Με τη δωρεά του αιμνήστου Σπυρόπουλου τι γίνεται; Είχε προκηρυχθεί κάποιος διαγωνισμός για την ανακαίνισή του. Πού κατέληξε; Έχουμε κανένα νέο;

Για τις ανεμογεννήτριες το παρακολουθεί κανένας το θέμα; Την άδεια την έχουν πάρει; Ας έχουμε τον νου μας, πατριώτες.

Γειά σας πατριώτες

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

11ος Καστόρειος Ορεινός Ημιμαραθώνιος Ταΰγétου

Με σύμμαχο τον καλό καιρό πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία και με μεγάλη συμμετοχή αθλητών και φέτος ο 11ος Ορεινός Καστόρειος Ημιμαραθώνιος Ταΰγétου στις 22 Δεκεμβρίου 2024 στο χωριό μας και στα μονοπάτια του βουνού μας. Όπως κάθε φορά, πραγματοποιήθηκαν τρεις αγώνες με διαφορά έναρξης ο ένας από τον άλλο μισή ώρα και με σημείο εκκίνησης και τερματισμού την πλατεία Καστορείου.

Στον μεγάλο αγώνα των 22.400 χλμ. σε ορεινή διαδρομή που καλύπτουν υψομετρική απόσταση 1.434 μ. περίπου, τερμάτισαν 290 αθλητές με πρώτον τον Κωνσταντίνο Φέφε και από τις γυναίκες την Χριστίνα Χάνου. Στον μικρό αγώνα των 5,5 χλμ. που διανύθηκε περιφερειακά του χωριού και σε μεγάλο μέρος του πλησίον του ποταμού Κάστορα, τερμάτισαν 184 αθλητές εκ των οποίων πρώτος ο Παναγιώτης Καρούτζος και από τις γυναίκες η Κατερίνα Σμέρνου. Συνολικά δήλωσαν συμμετοχή 500 αθλητές, οι οποίοι για πρώτη φορά κατέβαλαν συνδρομή, για τον μεγάλο αγώνα δέκα ευρώ και για τον μικρό πέντε ευρώ. Στον αγώνα των 1000 μέτρων εντός του χωριού, συμμετείχαν παιδιά Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου από την περιοχή μας, αλλά και παιδιά αθλητών που συμμετείχαν στους μεγάλους αγώνες. Αθλητές ήρθαν από όλα τα μέρη της Ελλάδας ακόμη και από το Εξωτερικό, αφού, όπως αναφέρεται και στα δρομικά περιοδικά, θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους αγώνες πανελλαδικά και είναι προκριματικός για τη συμμετοχή των αθλητών στον κορυφαίο ορεινό αγώνα Olympus Marathon, που διενεργείται στον Όλυμπο κάθε Ιούνιο.

Για την διεξαγωγή του Αγώνα τις προηγούμενες ημέρες και κάτω από δύσκολες καιρικές συνθήκες ο Πρόεδρος των Συλ-

λόγων του ΕΟΣ Σπάρτης και των Φίλων του Βουνού Ταΰγétου «ΛΟΥΣΙΝΑ» Ντίνος Λαγανάς και τα μέλη Μανώλης Μαρκουράκης και Πανάγος Βασιλείου διάνυσαν τη διαδρομή και καθάρισαν, όπου απαιτείτο και ήλεγξαν τη σηματοδότηση. Η συνδρομή τους στη διεξαγωγή και διοργάνωση του Αγώνα σε όλα τα επίπεδα είναι πολύ σημαντική.

Την ημέρα του Αγώνα, ενωρίς το πρωί, εθελοντές συμπατριώτες μας ετοίμασαν και πρό-

Μετά τον τερματισμό και του τελευταίου αθλητή ακολούθησε η απονομή των επάθλων στους νικητές. Στους τρεις πρώτους της κάθε κατηγορίας απονεμήθηκαν κύπελλα και σε όλους τους συμμετέχοντες απονεμήθηκε αναμνηστικό μετάλλιο.

Συνδιοργανωτές του Αγώνα είναι η Δημοτική Κοινότητα Καστορείου, ο Δήμος Σπάρτης, που τον στηρίζει οικονομικά, ο Ελληνικός Σύνδεσμος Αγώνων Μεγάλων Αποστάσεων «ΟΙ

ήταν το κρεπωλείο Τσικιάκης-Γιαννόπουλος(παστό χοιρινό και λουκάνικα) και η Ειρήνη Δαγριτζίκου(παξιμάδια).

Η επιτυχημένη διοργάνωση αυτού του Αγώνα δεν θα ήταν δυνατή αν δεν την στήριζαν οι εθελοντές, που όλοι μαζί συνέβαλαν στην άψογη καθόλα διοργάνωση του Αγώνα. Τα ονόματα των εθελοντών, εκτός των αναφερομένων στη διάνοιξη και σηματοδότηση της διαδρομής ήταν και οι: Δήμητρα Φασουλοπούλου, Μαρία Γιαννίτσα, Ελένη Βλαχογιάννη, Γιάννης Μερκεκούλιας, Γιάννης Ζούζουλας, Γιώργος Λιναρδάκης, Γιάννης Αρφάνης, Στάθης Γ. Παρασκευόπουλος, Στάθης Π. Παρασκευόπουλος, τα αδέρφια Αντώνιο και Εριντόνι Πρέντι, τα αδέρφια Αποστολία και Απόστολος Χρήστου Γενοβέζου, οι αδελφές Παναγιώτα και Μαρία Ιω. Καλομοίρη και ο Λουιτζι Χιούσα (Ζητούμε συγνώμη αν άθελά μας παραλείψαμε κάποιο όνομα).

Την έναρξη του Αγώνα κήρυξε ο πρόεδρος του Τ.Σ. Καστορείου κ. Χρήστος Βασιλείου με σύντομη ομιλία του. Στον Αγώνα παραβρέθηκαν και απεύθυναν χαιρετισμό ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Λακωνίας κ. Θεόδωρος Βερούτης, από τον Δήμο Σπάρτης ο Αντιδήμαρχος κ Παναγιώτης Κουρτσούνης του Αθλητισμού - Πολιτισμού και ο Δημοτικός Σύμβουλος και αρχηγός της Δημοτικής Παράταξης «Δημοτική Ενωτική Κίνηση Σπάρτης» κ. Βαγγέλης Βαλιώτης. Παραβρέθηκαν επίσης ο εντεταλμένος Σύμβουλος κ. Παντελής Μπεμπέτσος του Αθλητισμού-Πολιτισμού, ο κ. Παναγιώτης Καρούνος εντεταλμένος Σύμβουλος Πολιτικής Προστασίας & αδέσποτων και ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Γεώργιος Κουρεμπής, εκπρόσωποι φορέων και αρκετός κόσμος που καταχειροκρότησε τους αθλητές.

E.B.

σφeraan στους αθλητές - δρομείς, ζεστό τσάι συνοδευμένο με καστανιώτικο παξιμάδι. Συγχρόνως ετοίμασαν τα απαιτούμενα υλικά για την καθιερωμένη νόστιμη φασολάδα που μαγειρεύτηκε επί τόπου, για να προσφερθεί συνοδευμένη με χοιρινό παστό στους αθλητές μετά τον τερματισμό.

Και σ' αυτό τον Αγώνα τερμάτισαν όλοι υγιείς και έδειξαν εντυπωσιασμένοι με τη φυσική ομορφιά του βουνού μας και την φιλοξενία του χωριού μας.

ΑΘΑΝΑΤΟΙ», που αναλαμβάνει την τεχνική διεύθυνση του Αγώνα, οι ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΟΙ ΔΡΟΜΕΙΣ, ο Σύλλογος Φίλων Ταΰγétου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ», ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Σπάρτης, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Λυκείου Καστορείου, η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης, ο ΕΤΟΙΜΟΚΛΗΣ, και Κλιμάκιο του Ερυθρού Σταυρού Σπάρτης.

Χορηγοί και αυτή τη χρονιά

Εορταστικό τετραήμερο των Απόκρεω στο Καστόρειο - Καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας

Συνεχίζοντας τη παράδοση και πιστοί στα έθιμα και τις παραδόσεις του τόπου μας εορτάσαμε και φέτος με μεγάλη επιτυχία και με πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων το τετραήμερο των Απόκρεω, με κορυφαία εκδήλωση το Καρναβάλι της Μουτζουροδευτέρας.

Από ενωρίς ο Πρόεδρος του Τ.Σ. της Δημοτικής Κοινότητας Καστορείου, κ. Χρήστος Βασιλείου προσκάλεσε την Επιτροπή εορταστικών εκδηλώσεων, που απαρτίζεται από τους Τοπικούς φορείς μαζί και ενεργούς πολίτες του Καστορείου και ξεκίνησαν συζητήσεις με κατάθεση προτάσεων μέχρι να καταρτισθεί ένα πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων και ένα ευφάνταστο σε άρματα και καρναβαλικά σχήματα Καρναβάλι.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα τον χορό των αποκριάτικων εκδηλώσεων ξεκίνησε ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου στις 27 Φεβρουαρίου 2025 την Τετάρτη στο προαύλιο του Σχολείου. Διδακτικό προσωπικό, παιδιά και γονείς απόλαυσαν μια όμορφη γιορτή. Τα παιδιά πέταξαν και φέτος φαναράκια στη μνήμη των 57 αδικοκαμένων Νέων στα Τέμπη. Στη συνέχεια, η Ομάδα Γυναικών Καστορείου, που τις προηγούμενες ημέρες στόλισε την πλατεία του χωριού με καρναβαλικά σχήματα, το απόγευμα στο Γραφείο του Πολιτιστικού Συλλόγου ΠΟΥΔΕΥΚΗΣ στο Κτήριο Σπυρόπουλου, πραγ-

ματοποίησε επίκαιρη ομιλία και κήρυξε την έναρξη τετραήμερης έκθεσης φωτογραφιών, που αφορούσαν στο Καρναβάλι και τις εκδηλώσεις της Μουτζουροδευτέρας. Περισσότερα σε σχετικό δημοσίευμα της Ομάδας Γυναικών σε άλλη στήλη του παρόντος τεύχους.

Ακολούθησαν το Σάββατο την 1η Μαρτίου 2025 οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις με πλούσιο πρόγραμμα για τα παιδιά στην πλατεία του χωριού. Τα παιδιά που απαρτίζουν το τμήμα της Παιδικής Χορευτικής Ομάδας του Συλλόγου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» χόρευαν με την επίβλεψη της δασκάλας Χορού κ. Αντωνίας Κολοβού, το γαϊτανάκι και άλλους παραδοσιακούς χορούς και απέσπασαν τα χειροκροτήματα από όλο τον κόσμο που είχε συγκεντρωθεί. Στη συνέχεια, όλα τα παιδιά μαζί με τους γονείς τους, πέταξαν έγχρωμα φαναράκια (μικρά αερόστατα) προσφορά του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», και του Δήμου Σπάρτης. Οι παιδικές εκδηλώσεις έκλεισαν μετά από δίωρη δημιουργική απασχόληση των παιδιών με... τον Αι Βασίλη κι έναν βοηθό του, που κατέφθασαν με... ένα κάρο που το έσερνε ένα κάτασπρο άλογο. Τα ντρία κρατούσε ο Πρόεδρος της Κοινότητας.

Την Κυριακή το πρωί, στις 2 Μαρτίου 2025, το προαύλιο του Γυμνασίου είχε μετατραπεί σε ένα καρναβαλικό εργαστήρι κατασκευής

αρμάτων και προετοιμασίας των Καρναβαλιστών. Αργότερα προς το βράδυ, στην πλατεία, συμπολίτες μας αλλά και επισκέπτες μεταμφιεσμένοι με ντουτούκες και άλλοι με κουδούνια σχημάτισαν μια μακρόσυρτη πομπή και χορεύοντας και τραγουδώντας περιφέρθηκαν στην πλατεία, στα καταστήματα

και στα σοκάκια του χωριού μας ξεσηκώνοντας τον κόσμο. Κατά την περιφορά δεν έλειψε το κέρασμα που απλόχερα κέρναγαν μαγαζάτορες, καφενεία και ταβέρνες του χωριού μας καθώς και στο σπίτι, των Θάνου και Μάριου Τζωρτζάκη.

Στις 3 Μαρτίου, Καθαρά Δευ-

τέρα, παρά τον βροχερό καιρό, με οδηγό την Κυρά Σαρακοστή προ-άγγελο της επερχόμενης περιόδου νηστείας και προσευχής παρέλασαν τα άρματα και τα πεζοπόρα τμήματα, εμπνευσμένα από την επικαιρότητα και τις παραδόσεις του λαού μας, αλλά και από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η σύγχρονη κοινωνία μας με σατυρική διάθεση και καυστική κριτική. Μετά την ολοκλήρωση της καρναβαλικής παρέλασης, οι καρναβαλιστές άνοιξαν πολλούς κύκλους χορού που κράτησαν αρκετή ώρα.

Δεν έλειψε και αυτή τη φορά το κέρασμα της καθιερωμένης φασολάδας που μαγείρεψαν και σέρβιραν τα μέλη του Συλλόγου «Φίλοι του Ταϊγέτου «ΛΟΥΣΙΝΑ»: ο Ντίνος Λαγανάς, ο Παναγιώτης Βασιλείου, ο Δημήτρης Ευδογιαννόπουλος, ο Γιάννης Ζούζουλας, η Άννα Πάντου, η Χριστίνα Κοριζή, η Κική Λιναρδάκη και άλλοι τα ονόματα των οποίων μπορεί να μας διαφεύγουν. Τη φασολάδα συνόδευσαν σαρακοστιανά εδέσματα και άφθονο κρασί.

Πριν την έναρξη της καρναβαλικής παρέλασης καλωσόρισε τον

κόσμο με σύντομο χαιρετισμό και σχετική ομιλία ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δ.Κ. Καστορείου κ. Χρήστος Βασιλείου. Στο Καρναβάλι παραβρέθηκαν ο Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Θεόδωρος Βερούτης, ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Μιχάλης Βακαλόπουλος, ο οποίος απύθυνε σύντομο χαιρετισμό, οι Αντιδήμαρχοι κ.κ. Παναγιώτης Παυλής των Τεχνικών Υπηρεσιών, και Δημήτρης Μαλλιαρός του Δ.Δ. Πελλάνας, ο αρχηγός της Δημοτικής Παράταξης «Δημοτική Ενωτική Κίνηση Σπάρτης» κ. Ευάγγελος Βαλιώτης, ο Δημοτικός Σύμβουλος Γεώργιος Κουρεμπής, πολύς κόσμος από όλη τη γύρω περιοχή, καθώς και πολλοί επισκέπτες και εκδρομείς. Την παρουσίαση του Καρναβαλιού έκανε με επιτυχία η Ελληνίκα Γ. Παρασκευοπούλου.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος ο Σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» συμμετείχε με την παραδοσιακή «Ρομάννα» πλαισιωμένη με κουδουναραίους και μασκαρεμένους που σατίριζαν την ακρίβεια του ρεύματος και της ΔΕΗ.

Και αυτή τη χρονιά η ψυχή του Καρναβαλιού της Μουτζουροδευτέρας και των υπόλοιπων εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν ήταν οι Καρναβαλιστές οι παλαιοί και πρωτοπόροι, αλλά και πολλοί νέοι, που επινοούν και συμμετέχουν με άρματα ή πεζοπόρα τμήματα. Φέτος συμμετείχαν τμήματα από την Πελλάνα, από το 3ο Δημοτικό Σχολείο της Σπάρτης και από τα Περιβόλια που διασκέδασαν μαζί μας και εμπλούτισαν το Καρναβάλι μας με την παρουσία τους.

Η Διοργάνωση του Αποκριάτικου Τριπμέρου πραγματοποιήθηκε

από τον Δήμο Σπάρτης, τη Δημοτική Κοινότητα Καστορείου και τους Τοπικούς Φορείς και Συλλόγους του χωριού μας. Χορηγοί ήταν ο Δήμος Σπάρτης κ. Πέτρος Δούκας, ο Πολιτιστικός Σύλλογος ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ, ο Σύλλογος Φίλων του Βουνού ΛΟΥΣΙΝΑ και ο Χρήστος Περγίκης.

Επιτυχημένες αποκριάτικες εκδηλώσεις με την Οικονομική στήριξη του Δήμου Σπάρτης διοργανώθηκαν και στα υπόλοιπα χωριά

των Βορείων Δήμων όπως: Στην Πελλάνα το Σάββατο το βράδυ από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πελλάνας «ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ».

Στον Όραχο της Βορδόνιας την Κυριακή το βράδυ από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βορδόνιας «ΖΩΓΡΑΦΟΣ». Επίσης ανάλογες εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν και στο Γεωργίτσι, Λογκανίκο, Αγόριανη και Άγιο Κωνσταντίνο.

E.B.

Φώτο E.Λ., Αντ. Δαμιανάκη

Παλιές Απόκριες στο καστόρι
Από το αρχείο του Γιάννη Η. Σμυρνιού

Κοπή πίτας του Φιλόπτωχου Ταμείου της Ενορίας Καστορείου

Στις 26 Ιανουαρίου 2025 το Φιλόπτωχο Ταμείο της Ενορίας του Ι.Ν. της Γεννήσεως της Θεοτόκου Καστορείου έκοψε τη Βασιλόπιτα, παρουσία πάρα πολλών ενοριτών, στην Αίθουσα «Μπακή» του Πνευματικού Κέντρου της Ενορίας μας. Στην κατάμεστη αίθουσα τα μέλη της Χορωδίας της ενορίας Καστορείου έψαλαν κάλαντα από διάφορα μέρη του Ελλαδικού χώρου και ο ιερέας μας π. Νεκτάριος ευλόγησε και έκοψε την πίτα η οποία διανεμήθηκε σε όλους τους παρισταμένους. Την πίτα είχαν ετοιμάσει οι κυρίες του Φιλοπτώχου. Η όμορφη εκδήλωση έκλεισε με ανταλλαγή ευχών για καλή και χαρούμενη χρονιά.

E.B.

Κοπή πίτας του Συλλόγου φίλων Ταυγέτου « Η ΛΟΥΣΙΝΑ

Την Κυριακή, 19 Ιανουαρίου 2025, στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου «Μπακή» της ενορίας Καστορείου ο Σύλλογος Φίλων Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα γιορτάζοντας τα 25 χρόνια από την ίδρυσή του με διαρκή και μεγάλη προσφορά στον τόπο μας. Την πίτα ευλόγησε ο ιερέας μας π. Νεκτάριος. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. κ. Θεόδωρος Βερούτης, ο Αντιδήμαρχος Δ.Ε. Πελλάνας κ. Δημήτριος Μαλλιάρος, ο Πρόεδρος της Τ. Κοινότητας Καστορείου κ. Χρήστος Βασιλείου, ο κ. Βασίλης Λαγανάς, μέλος της Κοινότητας, εκπρόσωποι τοπικών φορέων και συλλόγων και αρκετοί συμπολίτες μας.

Οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασίου και Λυκείου Καστορείου έκοψαν τη δική τους Βασιλόπιτα

Στις 30 Ιανουαρίου 2025, για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε κοπή παραδοσιακής Βασιλόπιτας του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων Γυμνασίου & Λυκείου Καστορείου με πρωτοβουλία του Συλλόγου Γυμνασίου Καστορείου. Την πίτα ευλόγησε και έκοψε ο Πατήρ Νεκτάριος Παπαδόπουλος παρουσία των μαθητών και καθηγητών και των δύο Σχολείων. Καλή πρόοδο και καλή φώτιση στα παιδιά μας με την ευχή των Τριών Ιεραρχών, που εόρταζαν την ημέρα αυτή. Και του χρόνου με υγεία.

Γεώργιος Οικονομάκης

Κοπή πίτας του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Καστορείου

Την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας πραγματοποίησε, παρουσία πολλών συμπολιτών μας, το Συμβούλιο της Δημοτικής Κοινότητας Καστορείου το Σάββατο το απόγευμα, στις 18 Ιανουαρίου 2025. Η Εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Νέας Λιβέρας, που πρόσφατα ανακαινίσθηκε με τοποθέτηση παραθύρων αλουμινίου από την κ. Ελένη Κάτσιου, εις μνήμη των αείμνηστων εκ Καστορείου συγγενών της Δημητρίου, ιερέως, Παρασκευής, πρεσβυτέρας και του υιού τους Γεωργίου Γιαννούλη. Στην Εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Μιχάλης Βακαλόπουλος, οι Αντιδήμαρχοι κ.κ. Δ. Μαλλιάρος του Δ.Δ. Πελλάνας, Χρήστος- Άγγελος Αντωνάκος των Οικονομικών, Θεοφάνης Λάζαρης Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας και Δ.Ε. Μυστρά, ο Δημοτικός Σύμβουλος Γιώργος Κουρεμπής, ο Πρόεδρος κ. Χρήστος Βασιλείου με τα μέλη του Συμβουλίου κ.κ. Β. Λαγανάς και Δ. Θεοφιλάκης, η Πρόεδρος της Κοινότητας Σπαρτιατών κ. Ανδριοπούλου και εκπρόσωποι Συλλόγων και φορέων. Την πίτα έκοψε και ευλόγησε

ο ιερέας μας π. Νεκτάριος συνοδευόμενος από τον ιερέα Βορδονίας π. Παναγιώτη Κυριακούλια,. Στη συνέχεια απευθύνθηκαν χαιρετισμοί από τους εκλεγμένους και αντιπλάγησαν ευχές για καλή χρονιά. Τα έξοδα της εκδήλωσης κάλυψε ο πρώην Δήμαρχος Σπάρτης κ. Πέτρος Δούκας εις μνήμη της αείμνηστης γιαγιάς του Μαριγούλας Σκαρλατίνη, η οποία γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Καστόρειο.

E.B.

Κοπή Πίτας της Ομάδας Γυναικών Καστορείου

Την 1η Φεβρουαρίου 2025, η Ομάδα Γυναικών Καστορείου πραγματοποίησε την κοπή της πίτας στο καφέ-μπαρ του "Bills House". Στο κάλεσμά τους ανταποκρίθηκαν πάρα πολλοί συμπολίτες μας και μέσα σε μια όμορφη και ζεστή ατμόσφαιρα έκοψαν την πίτα τους, συζήτησαν και αντάλλαξαν ευχές για καλή και χαρούμενη χρονιά. Το δώρο που έλαβε η τυχερή που της έλαχε το φλουρί, ήταν προσφορά του Μπάμπη Μπασκουρελου και η νόστιμη βασιλόπιτα που μοιράστηκε, ήταν προσφορά στην Ομάδα Γυναικών από τη Μαρία Γιακουμάκη.

E.B.

Κοπή πίτας Παραρτήματος ΚΑΠΗ Καστορείου

Στις 8 Φεβρουαρίου 2025, στην αίθουσα «ΜΠΑΚΗ» του Πνευματικού Κέντρου της Ενορίας Καστορείου πραγματοποιήθηκε η κοπή πίτας του ΚΑΠΗ Καστορείου (Παραρτήμα του ΚΑΠΗ ΣΠΑΡΤΗΣ). Ο ιερέας μας π. Νεκτάριος ευλόγησε και έκοψε την πίτα και ο υπεύθυνος για την λειτουργία του ΚΑΠΗ στο Καστόρειο, ο φαρμακοποιός κ. Μπάμπης Μπασκουρέλος απεύθυνε χαιρετισμό. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Καστορείου κ. Χρήστος Βασιλείου και τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου κ. Β. Λαγανάς και κ. Δ. Θεοφιλάκης καθώς και οι εκπρόσωποι όλων των τοπικών φορέων και συλλόγων.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν πολλοί συμπολίτες μας, αντιπλάγησαν ευχές για καλή χρονιά και όλοι ευχήθηκαν την καλή λειτουργία του ΚΑΠΗ προς όφελος των πολιτών.

E.B.

Συνεχίζει να υπολειτουργεί το Κέντρο Υγείας Καστορείου

Η υπολειτουργία του Κέντρου Υγείας Καστορείου συνεχίζεται με αποτέλεσμα οι κάτοικοι της περιοχής μας να νοιώθουν ανασφαλείς, περιμένοντας ένα μήνα για την συνταγογράφηση των φαρμάκων τους, να στερούνται της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και να προσφεύγουν, όσοι έχουν τη δυνατότητα σε ιδιωτικά ιατρεία στη Σπάρτη. Παρά τις παρεμβάσεις, που έχουν γίνει κατά καιρούς από τους αρμόδιους φορείς και τους πολιτικούς εκπροσώπους της περιοχής μας, δεν έχουμε δει ακόμη αποτελέσματα.

Μετά από τη Γενική Συνέλευση των κατοίκων, τον Δεκέμβριο 2024, στην οποία πάρθηκε απόφαση να θεθεί το θέμα στο Δημοτικό Συμβούλιο της Σπάρτης ο Αντιδήμαρχος Δ.Ε. Πελλάνας κ. Δημήτρης Μαλλιαρός και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Καστορείου κ. Χρή-

στος Βασιλείου κατέθεσαν σχετική εισήγηση, η οποία συζητήθηκε στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 7ης Φεβρουαρίου 2025. Μετά από διαλογική συζήτηση και τις τοποθετήσεις του κ. Δημάρχου, των Επικεφαλής των παρατάξεων και των Δημοτικών Συμβούλων, ομόφωνα αποφασίσθηκαν:

1. Η έκδοση ψηφίσματος για την αναγκαιότητα της εύρυθμης λειτουργίας του Κέντρου Υγείας Καστορείου, ως τη μοναδική υπηρεσία υγείας σε όλη την περιοχή του Βορείου Ταυγέτου με τις ανάγκες και τα υφιστάμενα προβλήματα, καθώς και την ενσωμάτωση των Περιφερειακών Ιατρείων στο Κέντρο Υγείας Καστορείου, απόφαση που υφίσταται αλλά δεν έχει έως σήμερα εφαρμοστεί.

2. Την άμεση επίσκεψη επιτροπής αποτελούμενης από τον κ. Δή-

μαρχο, εκπροσώπους του Δήμου και του Ιατρικού Συλλόγου Λακωνίας στην 6η Υ.ΠΕ Πατρών, στην οποία υπάγεται διοικητικά το Κέντρο Υγείας, ώστε να τεθούν τα παραπάνω θέματα, απαιτώντας την άμεση στελέχωση και την εφαρμογή της απόφασης του Υπουργείου Υγείας με αριθμ. 65844/4-9-2018 που προβλέπει την υπαγωγή των Περιφερειακών Ιατρείων Λογκανικού, Γεωργιτσίου και Σελλασίας στο Κ.Υ. Καστορείου.

Μέχρι τώρα έχουν δείξει έμπρακτα ενδιαφέρον ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Γεώργιος Κουρεμπής, που επανειλημμένα είχε φέρει το θέμα στο Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και οι βουλευτές κ.κ. Αθανάσιος Δαβάκης, νυν Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας και ο κ. Νεοκλής Κρητικός που έκαναν σχετικές παρεμβάσεις. Επίσης ο Αντιπ/ρχης Δημόσιας Υγείας της Π/ρείας Πε-

λοποννήσου κ. Χρυσοβαλάντης Μέλλος, μετά από επίσκεψη του στο Κέντρο Υγείας διαπίστωσε ελλείψεις στην κτιριακή υποδομή και μαζί με τον Αντιπ/ρχη Λακωνίας κ. Θεόδωρο Βερούτη και σε συνεννόηση με την 6η Υ.ΠΕ φροντίζουν προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε το κτίριο να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές ενός Κέντρου Υγείας. Πρόσφατα η Βουλευτής Λακωνίας του ΠΑΣΟΚ κ. Νάνια Γρηγοράκου ζήτησε με ερώτησή της προς τον Υπουργό Υγείας κ. Άδωνη Γεωργιάδη την άμεση ενίσχυση του Κέντρου Υγείας Καστορείου με ιατρικό προσωπικό, ώστε να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία του, αναφέροντας αναλυτικά την υπάρχουσα κατάσταση, τα υφιστάμενα προβλήματα και τα αίτια της υπολειτουργίας του (σχετικό Δημοσίευμα NOTOS PRESS 18/3/2025). **E.B.**

Μεταποίηση Εμπορία και Ανάπτυξη των Γεωργικών Προϊόντων

Στις 21 Φεβρουαρίου 2025 δημοσιεύτηκε το Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σχετικά με την υπογραφή της Απόφασης για το πρόγραμμα για τη μεταποίηση-εμπορία και η ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αρχικό προϋπολογισμό 135.000.000 ευρώ. Το πρόγραμμα εντάσσεται στην Παρέμβαση Π3-73-2.3 του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027. Η Απόφαση καθορίζει τις λεπτομέρειες της εφαρμογής της Παρέμβασης.

Σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου η Παρέμβαση αφορά στη στήριξη των δικαιούχων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση/εμπορία και η ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, εφαρμόζεται οριζόντια σε όλη την Χώρα.

Δικαιούχοι της Παρέμβασης είναι οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και οι μεγάλες επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο της παρέμβασης, προϋπόθεση είναι ότι η πρώτη ύλη και το παραγόμενο τελικό προϊόν είναι γεωργικά προϊόντα που καταγράφονται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα οι κλάδοι που θα ενισχυθούν αφορούν στα: Κρέας, Γάλα, Αυγά, Μέλι, Αναπήνιση (νηματοποίηση) κοκκουλίων, Ζωοτροφές, Δημοπριακά, Ελαιούχα Προϊόντα, Οπωροκηπευτικά, Οίνος, Ξύδι, Άνθη, Φαρμακευτικά & Αρωματικά Φυτά, Σπόροι & Πολλαπλασιαστικό Υλικό.

Όσον αφορά στις δράσεις ενισχύονται ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί, επεκτάσεις, και μετεγκαταστάσεις μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων. Ο αιτούμενος προϋπολογισμός των αιτήσεων στήριξης, κυμαίνεται από 400.001,00 ευρώ έως 5.000.000,00 ευρώ με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ).

Οι περιοχές που θα στηριχθούν είναι μικρά νησιά του Αιγαίου, στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα νησιά του Αιγαίου πλην Κρήτης και Εύβοιας: 75 %, οι Περιφέρειες Ιονίου, Κρήτης, Θεσσαλίας καθώς και ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), δηλαδή η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και οι Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οικαλίας Μεσσηνίας: 65%. Επίσης, οι Περιφέρειες Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Ηπείρου, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης: 50% και τέλος η Περιφέρεια Αττικής: 40 %.

Αναμένεται στο επόμενο χρονικό διάστημα η πρόσκληση προς τους υποψηφίους δικαιούχους στην οποία θα εξειδικευθούν οι όροι και προϋποθέσεις υποβολής και αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης.

E.A.

Νέες Κλοπές σημειώθηκαν πάλι στα χωριά μας

Μετά από δύο χρόνια σχετικής ηρεμίας, σημειώθηκαν πάλι κλοπές στα χωριά μας, κυρίως στην Πελλάνα και τελευταία στο Καστόρειο, όπου άνοιξαν τρία σπίτια και στην περιοχή της Λουσίνας αρκετές καλύβες. Θρασύτατοι κλέφτες διέρρηξαν σπίτια αφαιρώντας χρήματα, πολύτιμα και χρήσιμα αντικείμενα. Ο φόβος και η ανασφάλεια επανήλθε στους πολίτες της περιοχής μας.

Γεγονός είναι ότι πριν από δύο χρόνια, που η κατάσταση ήταν ανυπόφορη με τις διαρρήξεις και υπήρχε αναστάτωση στην τοπική κοινωνία με έντονες διαμαρτυρίες στις αρμόδιες αρχές, είχε πραγματοποιηθεί συνάντηση αρμοδίων φορέων και πολιτών στο Καστόρειο και υπήρξαν διαβεβαιώσεις ότι στο μέτρο του δυνατού θα αυξηθούν οι περιπολίες στα χωριά των Βορείων Δήμων. Και όντως γίνονταν περιπολίες με θετικά αποτελέσματα.

Τον τελευταίο καιρό, που η αστυνομία έχει ατονήσει και οι περιπολίες της Αστυνομίας είναι λιγοστές έως και ανύπαρκτες, επανήλθαν οι δράστες με κλοπές και άρχισε πάλι να ρημάζεται ο τόπος μας.

Ευτυχώς μέχρι στιγμής δεν έχουμε θρηνήσει θύματα, γιατί σε τέτοιες περιπτώσεις δεν γνωρίζουμε πώς μπορεί να αντιδράσουν οι διαρρήκτες αν βρεθούν αντιμέτωποι με τους ένοικους. Τότε, εκτός από τα υπάρχοντά τους, κινδυνεύει και η ίδια τους η ζωή. Ας ελπίσουμε οι φωνές διαμαρτυρίας των συμπολιτών μας να βρουν ανταπόκριση και να δούμε άμεση και δραστική αντιμετώπιση του φαινομένου. **E.B.**

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην **ALPHA BANK** με αριθμό **112-002101-399452**.
IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452
Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος,
Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.
Σας προτείνουμε να καταθέσετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας. Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.
Σας ευχαριστώ θερμά
Καίτη Σμυρνιού

Με λαμπρότητα η Εθνική Επέτειος της 25ης Μαρτίου και η μνήμη του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στο Καστόρειο

Με λαμπρότητα και με τις καθιερωμένες τιμές εορτάσθηκε στις 25 Μαρτίου 2025 στο Καστόρειο η επέτειος της Εθνικής Παλιγγενεσίας της 25ης Μαρτίου 1821 και η μνήμη του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Οι εορταστικές εκδηλώσεις για την Εθνική μας Επέτειο ξεκίνησαν στις 24 Μαρτίου στα Σχολεία μας με σχετικές ομιλίες, απαγγελίες ποιημάτων και τραγούδια, που υμνούν τους αγώνες και

τις θυσίες των προγόνων μας για την αποτίναξη του τουρκοκικού ζυγού και την ελευθερία τους.

Ανήμερα το πρωί, στον Ιερό Ναό της ενορίας μας τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία και η Δοξολογία από τον ιερέα μας π. Νεκτάριο. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησαν οι μαθήτριες Μαρία Κυριακούλια του Παναγιώτη της ΣΤ' Τάξης και η Αναστασία Σκαφιδά του Γεωργίου της Ε' Τάξης του Δημοτικού Σχολείου. Μετά την απόλυση, όλοι μας μεταβήκαμε στο Ηρώο, όπου ψάλλθηκε η επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των πεσόντων αγωνιστών και ακολούθησε κατάθεση στεφάνων από τους φορείς του τόπου μας. Στη συνέχεια οι μαθητές των Σχολείων μας απήγγειλαν ποιήματα και έψαλαν τον Εθνικό μας Ύμνο. Την παρουσίαση του όλου τελετουργικού έκαμε η Ελληνική Παρασκευοπούλου του Γεωργίου.

Ακολούθησε η παρέλαση των μαθητών των Σχολείων όλων των βαθμίδων με παραδοσιακές στολές από διάφορα μέρη της Ελλάδας, αλλά και με δικές μας τοπικές στολές

που διαθέτει κάθε φορά ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ».

Οι εορταστικές εκδηλώσεις έκλεισαν στο προαύλιο του Γυμνασίου - Λυκείου με ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, που χόρεψαν σε τρεις κύκλους οι μαθητές και οι μαθήτριες -Νηπιαγωγείο, Δημοτικό / Γυμνάσιο / Λύκειο αποσπώντας τα χειροκροτήματα του κόσμου.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο Αντιδήμαρχος της Δημοτικού Διαμερίσματος Πελλάνας κ. Δημήτριος Μαλλιαρός, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Δ.Κ. Καστορείου κ. Χρήστος Βασιλείου και τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου, οι γονείς των παιδιών, εκπρόσωποι τοπικών φορέων και πολύς κόσμος.

E.B.

ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Η Ομάδα Γυναικών Καστορείου, στα πλαίσια των αποκριάτικων εκδηλώσεων της Μουτζουροδευτέρας διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα: "40 χρόνια Μουτζουροδευτέρα στο Καστόρι, μια αναδρομή". Πραγματοποιήθηκε προβολή βίντεο από παλαιότερα καρναβάλια και ακολούθησε συζήτηση. Οι μεγαλύτεροι συγχωριανοί μας μοιράστηκαν μαζί μας εμπειρίες τους από απόκριες περασμένων χρόνων.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε έκθεση φωτογραφίας με θέμα τα 40 χρόνια Μουτζουροδευτέρας, η οποία λειτούργησε καθ' όλη τη διάρκεια του τριήμερου. Την Καθαρά Δευτέρα η ομάδα μας συμμετείχε στο καρναβάλι με τρία άρματα: την Κυρά Σαρακοστή, τις μπαμπούριες και το μεγάλο μας τσίρκο.

Ευχαριστήριο

Η ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ευχαριστεί:

Τον κ. Πανάγο Γεώργαρη για την παραχώρηση των βίντεο και των φωτογραφιών από το προσωπικό του αρχείο και όλους όσους διέθεσαν φωτογραφίες για την έκθεση. Επίσης τον κ. Παντελή Ζακάκη που διέθεσε τον προτζέκτορα για την προβολή των βίντεο και φωτογραφιών από το αρχείο του. Τον Πολιτιστικό Σύλλογο "Πολυδεύκη" για την παραχώρηση της αίθουσας του Γραφείου του για την πραγματοποίηση της εκδήλωσης και της έκθεσης και την κ. Μαρία Γιακουμάκη για την προσφορά των κερασμάτων. Τέλος, ευχαριστούμε όλους όσους συμμετείχαν στις δράσεις μας.

Ο Πιανίστας Γιώργος Ψυχογιός στο Καστόρι

Συναυλία πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο «Μπακά», της ενορίας Καστορείου, το Σάββατο 4 Ιανουαρίου 2025, με τον διακεκριμένο μουσικό Γεώργιο Ψυχογιό.

Ο Γεώργιος Ψυχογιός ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές σε ηλικία 14 ετών, πήρε αρχικά το πτυχίο του Ακορντεόν με Άριστα παμψηφεί και στη συνέχεια το Δίπλωμα Σολίστ Πιάνου με Άριστα παμψηφεί, Α' βραβείο και «Εύφημο Μνεία Εξαιρετικής Ιδιοφυΐας». Επιπλέον, σπούδασε ανώτερα θεωρητικά, διεύθυνση ορχήστρας κ.α. Κλασική μουσική, Jazz αλλά και Αυτοσχεδιασμό περιλαμβάνει το ρεπερτόριό του. Έχει λάβει πολλές διακρίσεις, έχει συνεργαστεί με κορυφαίους μουσικούς και ορχήστρες και διδάσκει μουσική πολλά χρόνια τώρα.

Αξιοσημείωτες στιγμές στην

καριέρα του είναι: η συμμετοχή του το 2006 στη 10η Μπιενάλε Βενετίας με την «Μέδουσα» όπου και τιμήθηκε ως ο μοναδικός Έλληνας συνθέτης, μαζί με τον Μίκη Θεοδωράκη. Επιπλέον, το 2014, επιλέχθηκε και συμμετείχε

με το έργο του στο cd της European Broadcasting Union "tune in:Jazz". Συνεργάστηκε πολλές φορές με τον αείμνηστο Μίκη Πλέσσα, έχει κυκλοφορήσει 4 cds και αξίζει, τέλος, να σημειώσουμε τα λόγια του διάσημου

μουσικού και αυτοσχεδιαστή Keith Jarrett για τον Γεώργιο Ψυχογιό: «A great pianist and composer! George's improvisation is an incredible gift from God! An absolute surprise to me!». Μιτση. Ένας μεγάλος πιανίστας! Ο Αυτοσχεδιασμός του Γιώργου είναι ένα απίστευτο δώρο από το Θεό! Μια μεγάλη, απόλυτη έκπληξη για μένα.

Στη συναυλία που έδωσε ο Γεώργιος Ψυχογιός στο Καστόρειο τον απολαύσαμε στο πιάνο αλλά και στο ακορντεόν! Το ρεπερτόριό του περιλάμβανε Μίμη Πλέσσα, Μάνο Χατζιδάκη, Αυτοσχεδιασμό, δικές του συνθέσεις, όπως το "manouche mamma" στο ακορντεόν και τη «θλιμμένη πριγκίπισσα» και «νύχτα στο Μπακού» στο πιάνο, αλλά και ξένους συνθέτες όπως Astor Piazzola και V. Monti.

Αγγελική Αρριανά, Προσβυτέρα

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Ο Πάνος Φασουλόπουλος του Αθανασίου και της Αγλαΐας Κωνσταντέλη έλαβε το πτυχίο του από το Τμήμα Επικοινωνίας - Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου.

Η Αγλαΐα Κωνσταντέλη-Φασουλοπούλου συνεχίζει να δημιουργεί και να μας εκπλήσσει ευχάριστα. Πρόσφατα το παραμύθι της «Ω Χριστέ μου, πού πήγανε τα χρώματα» επιλέχθηκε και βρίσκεται ήδη στις σελίδες του βιβλίου του ΕΠΟΚ για το έτος 2024-2025 με παραμύθια, διηγήματα και ζωγραφική. Στις 22 Φεβρουαρίου 2025 στην αίθουσα της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών στην Αθήνα πραγματοποιήθηκε από τον εκδοτικό οίκο «Διάνοια» η παρουσίαση του 3ου βιβλίου της (ποιητική συλλογή) με τίτλο «Τα φεγγερά περάσματα» με μεγάλη επιτυχία. Τον συντονισμό και την παρουσίαση του βιβλίου με ομιλίες και απαγγελίες ποιημάτων έκαναν τα παιδιά της ποιήτριας Πάνος και Γωγώ Φασουλοπούλου. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν φίλοι, συμπατριώτες και πολλοί μνημόνοι στην ποίηση.

Επίσης έλαβε από το International Art Academy το Διεθνές Βραβείο Πολιτισμού «Yorgos Foudoulis Culture Award», που θέσπισε η Star Mix Arabia στην Αίγυπτο το 2024 και απονέμεται σε διακεκριμένες προσωπικότητες των Γραμμάτων, των Τεχνών και των Επιστημών σε 130 χώρες για την προσφορά της στον συνάνθρωπο και στον πολιτισμό μέσα από τη δουλειά της ως Επιστήμονας - Νοσηλεύτρια και ως διακεκριμένη λογοτέχνης και εικαστικός. Η απονομή έγινε σε μια όμορφη εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στον Βόλο στις 8 Μαρτίου 2025.

Η Γωγώ Φασουλοπούλου του Αθανασίου και της Αγλαΐας έλαβε το Α' Βραβείο στον Παγκόσμιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό της Αμφικιονίας Ελληνισμού για το 2025 για το ποίημά της με τίτλο «Ωδή στο γκρίζο».

E.B.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ - Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Με χαρούμενες παιδικές φωνές που έψαλαν τα κάλαντα πλημμύρισαν οι γειτονίες του χωριού μας τη Δευτέρα 23 Δεκεμβρίου 2024, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, που τέλεσε ο εφημέριος της ενορίας μας, π. Νεκτάριος. Τα παιδιά με ενθουσιασμό, χαμόγελα και δυνατές μελωδικές φωνές μετέφεραν το μήνυμα της Γέννησης του Χριστού στους κατοίκους του Καστορείου.

Την Πέμπτη 20 Δεκεμβρίου 2024 πραγματοποιήθηκε η Χριστουγεννιάτικη γιορτή του σχολείου μας με επίκαιρα θεατρικά και τραγούδια. Μετά το πέρας της γιορτής ο «Άγιος Βασίλης» μοίρασε δώρα στα παιδιά και προσφέρθηκε κέρασμα από τον δραστήριο Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων.

Την Πέμπτη 30 Ιανουαρίου 2025, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας προς τιμή των Τριών Ιεραρχών, ο εφημέριος του χωριού μας π. Νεκτάριος τέλεσε τα εγκαίνια της Σχολικής Βιβλιοθήκης του Δημοτικού Σχολείου και ευλόγησε τη βασιλόπιτα που προσέφερε ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων. Τυχερή ήταν η μαθήτριά της Τρίτης Τάξης Δημοτικού Μαρίνα Περίκη.

Στις 31 Ιανουαρίου 2025 το Δημοτικό Σχολείο επισκέφτηκε την Πινακοθήκη της Σπάρτης και οι μαθητές παρακολούθησαν εκπαιδευτικό πρόγραμμα αφιερωμένο στους Λάκωνες καλλιτέχνες, έργα των οποίων εκτίθενται εκεί.

Ελένη Βλαχολιά - Εκπαιδευτικός

47η Εθελοντική Αιμοδοσία

Στις 5 Μαρτίου το απόγευμα, στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου «Μπακά» της Ενορίας Καστορείου, πραγματοποιήθηκε με μεγάλη προσέλευση αιμοδοτών η 47η εθελοντική αιμοδοσία στο Καστόρειο για το πρώτο εξάμηνο του 2025. Σημαντική και συγκινητική ήταν και αυτή τη φορά η προσέλευση των συμπολιτών μας στο κάλεσμα αιμοδοσίας που διοργάνωσε ο διαχειριστής της Τράπεζας Αίματος Καστορείου, ο Φαρμακοποιός κ. Μπάμπης Μπασκουρέλος σε συνεργασία με την Μονάδα Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Σπάρτης. Όπως πάντα γίνεται, η Κινητή Μονάδα Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου Σπάρτης πραγματοποίησε την αιμοληψία, υποβοηθούμενη, εθελοντικά, από την Διευθύντρια του Κέντρου Υγείας ιατρό κ. Σταθούλα Αραχοβίτη και τη νοσηλεύτρια κ. Καντούλα Οικονομάκη-Αρβανίτη.

Όλοι μας στεκόμαστε ευγνώμονες σ' αυτή την έμπρακτη προσφορά ζωής των εθελοντών αιμοδοτών της περιοχής μας, που εξέφρασαν για μια ακόμη φορά έμπρακτα την αλληλεγγύη τους στον συνάνθρωπο, προσφέροντας το ύψιστο δώρο ζωής, το αίμα τους.

E.B.

Η οδική ασφάλεια αποτελεί ιδιαίτερη προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κάθε ατύχημα είναι ένα παρὰπάνω από το επιτρεπτό. Αυτή είναι η θεμελιώδης θέση την οποία τα όργανα της ΕΕ θέλουν να διαμορφώσει το έργο της οδικής ασφάλειας τα επόμενα χρόνια. Δεν πρέπει να δεχθούμε ότι άνθρωποι πεθαίνουν ή γίνονται ανάπηροι στην κυκλοφορία. Και αυτή η αρχή πρέπει να διαπεράσει το έργο της οδικής ασφάλειας στα κράτη μέλη. Πρέπει να εξασφαλισθεί η αλληλεπίδραση μεταξύ των αρχών, των εταιρειών και των χρηστών του δρόμου και ιδίως μεταξύ των νέων, που είναι οι χρήστες του δρόμου του μέλλοντος. Προϋπόθεση για την προώθηση της οδικής ασφάλειας είναι να ενεργούν οι χρήστες του δρόμου ως συνειδητοποιημένοι καταναλωτές. Η οδική ασφάλεια δεν είναι μόνο υπόθεση των αρχών αλλά και υπόθεση του λαού.

Επομένως, η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου οδικής ασφάλειας είναι ένας από τους μακροχρόνιους στόχους της ΕΕ. Ενώ κάθε κράτος μέλος έχει την εξουσία να λαμβάνει τις δικές του αποφάσεις σχετικά με ορισμένες πτυχές της οδικής κυκλοφορίας και τις διατάξεις ασφαλείας, η ΕΕ εκτελεί επίσης σημαντικές εργασίες στον τομέα αυτό και από το 2010 έχει επικεντρώσει τα μέτρα της στις συνθήκες των οχημάτων, τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων και την οδική ασφάλεια γενικά. Ο τίτλος VI της Συνθήκης της Λισαβόνας και ιδίως το άρθρο 91 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι η νομική βάση για τη δημιουργία αυτού του χώρου οδικής ασφάλειας, στόχος του οποίου είναι η βελτίωση της οδικής ασφάλειας και η συμβολή στη βιώσιμη κινητικότητα. Τον Μάιο του 2018 η Επιτροπή εξέδωσε στρατηγικό σχέδιο δράσης για την οδική ασφάλεια, όπου ζήτησε μια νέα προσέγγιση για την αν-

τιμετώπιση της στάσιμης τάσης των στοιχείων για την οδική ασφάλεια στην ΕΕ και για να πλησιάσει τον μακροπρόθεσμο στόχο για μηδενικούς θανάτους από τροχαία ατυχήματα σε ολόκληρη την ΕΕ έως το 2050 («Όραμα μηδενικών απωλειών»).

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία, 20.400 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε τροχαία δυστυχήματα στην ΕΕ το 2023, σημειώνοντας μείωση 1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με 46 θανάτους από τροχαία ατυχήματα ανά εκατομμύριο κατοίκους. Όμως, ο τρέχων ρυθμός μείωσης υπολείπεται πολύ της απαιτούμενης ετήσιας μείωσης της 4,5%, που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ για μείωση στο μισό των θανάτων από τροχαία ατυχήματα έως το 2030. Τα προκαταρκτικά στοιχεία για τους πρώτους έξι μήνες του 2024 δείχνουν ότι ο αριθμός των θανάτων στους δρόμους της ΕΕ παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2023.

Σχετικά με την Ελλάδα, ο αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων με τραυματισμούς έχει μειωθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες από 23.000 ατυχήματα το 2000 σε 10.875 το 2022, δηλ. μείωση της τάξης του 80,67%. Όσον αφορά τα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα, η Ελλάδα παρουσιάζει επίσης βελτίωση. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες από 824 θάνατοι το 2016 σε 654 το 2022, δηλ. μείωση της τάξης του 20,63%. Ωστόσο, για σύγκριση πρέπει να επισημανθεί ότι τα

θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα ανά εκατομμύριο κατοίκων ανήλθαν στους 61 στην Ελλάδα και μόνο 27 στη Δανία. Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) οι πιο κρίσιμοι παράγοντες, που συμβάλλουν στην πρόκληση των οδικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, είναι:

- η οδήγηση με υψηλές ταχύτητες
- τα υψηλά ποσοστά κυκλοφορίας μοτοσικλετιστών
- τα χαμηλά ποσοστά χρήσης ζώνης ασφαλείας και κράνους
- η ανοργάνωτη και απροστατευτή κυκλοφορία ευάλωτων χρηστών της οδού
- η γενικευμένη επιθετική οδήγηση

Στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030, η Επιτροπή δεσμεύτηκε εκ νέου για τον φιλόδοξο στόχο να προσεγγίσει τους μηδενικούς θανάτους και τους μηδενικούς σοβαρούς τραυματισμούς στο οδικό δίκτυο της ΕΕ έως το 2050, το προαναφερθέν «Όραμα μηδενικών απωλειών», καθώς και για τον μεσοπρόθεσμο στόχο να μειωθούν οι θάνατοι και οι σοβαροί τραυματισμοί κατά τουλάχιστον 50% έως το 2030. Η εν λόγω πρόταση αποτελεί μέρος της «δέσμης μέτρων για την οδική ασφάλεια», την οποία ενέκρινε η Επιτροπή την 1η Μαρτίου 2023 και η οποία περιλαμβάνει επίσης ένα νέο καθεστώς για τις άδειες οδήγησης και μια νέα πρόταση σχετικά με την έκπτωση από το δικαίωμα οδήγησης. Στις 12 Μαρτίου 2024 επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εκτός αυτού, το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσε πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές για καλύτερη συνεργασία, όσον αφορά τροχαίες παραβάσεις και την οδική ασφάλεια ανά την Ευρώπη. Πρόκειται για την Οδηγία (ΕΕ) 2024/3237 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τροχαίες παραβάσεις που σχετίζονται με την οδική ασφάλεια, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 19 Ιανουαρίου 2025 και πρέπει να εφαρμοστεί στις 20 Ιουλίου 2027 το αργότερο στα κράτη μέλη υπό τη μορφή νόμων και διοικητικών κανονισμών.

Βασικά στοιχεία των νέων κατευθυντήριων γραμμών είναι:

- Να αυξήσει τη συμμόρφωση των οδηγών μη μόνιμων κατοίκων με πρόσθετους οδικούς κανόνες σχετικούς με την οδική ασφάλεια,
- Να εξορθολογίσει τις διαδικασίες αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ κρατών μελών κατά τη διασυνοριακή διερεύνηση τροχαίων παραβάσεων σχετικών με την οδική ασφάλεια και
- Να ενισχύσει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παραβατών μη μόνιμων κατοίκων.

Επίσης εισήχθησαν αρκετές πρόσθετες αλλαγές στην αρχική πρόταση της Επιτροπής οι οποίες μεταξύ άλλων αφορούν τα εξής:

- Την εισαγωγή της έννοιας του «ενδιαφερόμενου προσώπου», ως του προσώπου που προσδιορίζεται ως υπεύθυνο για τροχαία παράβαση σχετικά με την οδική ασφάλεια,
- Την προσθήκη περισσότερων αδικημάτων στην οδηγία, όπως περιπτώσεις μη τήρησης των κανόνων περί περιορισμών πρόσβασης οχημάτων σε ισόπεδη σιδηροδρομική διάβαση ή περί παραχώρησης προτεραιότητας σε οχήματα υπηρε-

« ΚΑΙ ΕΙΔΟΝ ΤΑ ΟΣΤΑ ΤΑ ΓΕΓΥΜΜΝΩΜΕΝΑ ΥΠΟ ΒΡΟΧΗΝ »

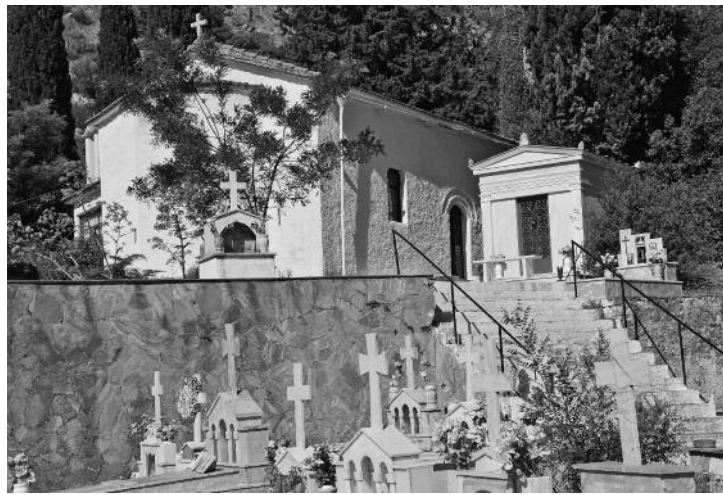
Του Γιώργου Δ. Λαγανά

Πριν από λίγο καιρό στα κοινωνικά δίκτυα αναρτήθηκε ένα κείμενο που έφερε στην επιφάνεια όλα τα προβλήματα που υπάρχουν στο νεκροταφείο του χωριού μας, πολλά χρόνια τώρα. Πατριώτης μας, που ζει εκτός Ελλάδος, ήρθε στο χωριό για λίγες μέρες και θέλησε, όπως κάνουν και άλλοι πολλοί, να ανάψει ένα κερί στον τάφο των προγόνων του. Εκεί όμως τον περίμενε μια δυσάρεστη έκπληξη. Στον τάφο των προγόνων του είχε ταφεί, πριν από λίγες μέρες ένας άλλος πατριώτης μας. Ζήτησε εξηγήσεις τι έγιναν τα οστά των προγόνων του και πώς έγινε η εκταφή, χωρίς να γνωρίζει κάτι. Η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ειδοποίησε, όπως λέει, κάποιον μακρινό συγγενή του. Αυτός, πιθανόν, δεν έδωσε την δέουσα προσοχή για την εκταφή και τα οστά τοποθετήθηκαν σε ένα σακί, σε κάποιο χώρο στο 2ο κοιμητήριο της Σπάρτης.

Από τα αρχαία χρόνια τα οστά των νεκρών θεωρούντο ιερά. Κι εδώ, ας σταθούμε σ' ένα περιστατικό, όπως το περιγράφει ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος Ιωάννης Καποδίστριας, όταν είδε να καταφθάνουν στην Κέρκυρα οι διωκόμενοι κάτοικοι της Πάργας μεταφέροντας στην πλάτη τους τα οστά των προγόνων τους. Πώς φτάσαμε, όμως, σ' αυτό το γεγονός;

Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60 οι ενταφιασμοί γίνονταν στην

πλευρά κατά το βουνό και η είσοδος ήταν σ' εκείνη την πλευρά του Νεκροταφείου. Αυτό συνεχίστηκε για πολλές δεκαετίες. Όμως η παράταση που δόθηκε για εκταφή στα πέντε αντί στα τρία χρόνια, δημιούργησε την ανάγκη επέκτασης του κοιμητηρίου. Επί ιερώς Γεωργίου Μπλάθρα, η επέκταση έγινε από την άλλη πλευρά, εκεί που είναι το "κωνευτήρι", αλλάζοντας και την κυρία είσοδο. Στη νέα πτέρυγα,

αρκετοί πατριώτες απέκτησαν οικογενειακούς τάφους, όπως γίνεται σε πολλά νεκροταφεία, καταβάλλοντας ένα ποσό και πληρώνοντας επισίως ένα δημοτικό τέλος. Από το σημείο αυτό αρχίζει η ιστορία. Κάποιοι ζήτησαν, με αίτησή τους στον Δήμο, να αποκτήσουν οικογενειακό τάφο, αλλά ουδέποτε τους απάντησαν. Άλλοι πάλι είτε αγνοούν είτε αμελούν. Έτσι άρχισαν

να μην γίνονται εκταφές και η κατασκευή μαρμαρίνων τάφων δημιουργήσε την εντύπωση ότι οι τάφοι είναι οικογενειακοί. Το αποτέλεσμα ήταν να υπάρξει κορεσμός και έλλειψη χώρου για νέους ενταφιασμούς. Η Δημοτική Αρχή πιάστηκε απροετοίμαστη και βεβιασμένα άρχισε να στέλνει ειδοποιητήρια σε όσους δεν έχουν κάνει εκταφή. Η σύσταση είναι να κάνουν την εκταφή, αλλιώς, μετά

από λίγους μήνες, θα την κάνουν οι ίδιοι. Για τον λόγο αυτό ανάρτησαν στον χώρο του νεκροταφείου κατάλογο με ονόματα νεκρών προς εκταφή.

Εδώ αρχίζουν οι ευθύνες της Δημοτικής Αρχής, που έπρεπε να εξαντλήσει κάθε μέσον για να ειδοποιηθούν οι στενοί συγγενείς των νεκρών για να προχωρήσουν οι ίδιοι στην εκταφή και να τιμή-

σουν, όπως αρμόζει, τους νεκρούς τους. Έτσι δεν θα είχαμε δυσάρεστες εκπλήξεις, όπως έγινε με τον ξενιτεμένο πατριώτη μας. Όμως εδώ γεννάται ένα ερώτημα: τι θα γίνει με τα οστά; Οστεοφυλάκιο δεν υπάρχει και η μόνη λύση είναι το «κωνευτήρι» που έχει κι αυτό τα μαύρα του τα χάλια. Σε πολλά νεκροταφεία υπάρχουν ειδικές αίθουσες, όπου μέσα σε μεταλλικά κιβώτια φυλάσσονται τα οστά με γραμμένοι πάνω το όνομα του νεκρού. Από ότι γνωρίζω υπάρχουν και σε κοντινά μας χωριά τέτοιοι χώροι, αλλά το θέαμα και εν γένει η λειτουργία τους είναι προβληματική. Όμως υπάρχει και άλλη λύση, που την έχουν μεγάλα νεκροταφεία, όπως στους Δήμους Δάφνης, Αμαρουσίου, Σπάρτης, αλλά και στον γειτονικό μας Λογκανικό, όπου σε ειδικό χώρο καλαίσθητο τοποθετούνται τα οστά μέσα σε οστεοθυρίδες και όπου εμπρός τοποθετείται μαρμαρίνη επιγραφή στην οποία αναγράφεται το όνομα του νεκρού και όποτε θελήσουν οι συγγενείς του μπορούν να πάνε και να τον τιμήσουν, όπως αρμόζει.

Πιστεύω, αντί να αντιδικούμε για τους τάφους, είναι ανάγκη να απαιτήσουμε από την Δημοτική Αρχή να ξεκινήσει την ίδρυση οστεοφυλακίου συγχρόνου και λειτουργικού, για να μπορούν να αποδίδουν όλοι τις τιμές στους νεκρούς τους όπως αρμόζει. Είναι θέμα πολιτισμού για όλους μας.

σιών έκτακτης ανάγκης, περιπτώσεις εγκατάλειψης παθόντος, διέλευση από σταθερή γραμμή, επικίνδυνη προσέλευση, επικίνδυνη στάθμευση, παράτυπη οδήγηση ή χρήση υπερφορτωμένων οχημάτων,

- Την περαιτέρω αποσαφήνιση των διαφόρων διαδικασιών που σχετίζονται με την πρόσβαση σε δεδομένα σχετικά με τις άδειες κυκλοφορίας οχημάτων προκειμένου να διασφαλίζεται η ταυτοποίηση του ενδιαφερόμενου προσώπου, η ορθή επίδοση της τροχαίας παράβασης μέσα σε εύλογο

χρονικό διάστημα και η επιβολή της κύρωσης.

- Θέσπιση όλων των αναγκαίων διασφαλίσεων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του οδηγού ή οποιουδήποτε άλλου ενδιαφερόμενου προσώπου, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση σαφούς πλαισίου για την απαγόρευση κάθε κατάχρησης από ιδιωτικούς φορείς που εμπλέκονται στη διεκπεραίωση τροχαίων παραβάσεων και καθορισμός καλύτερων μηχανισμών για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σ' έναν κόσμο με ανοιχτά σύνορα και ελευθερία κινήσεων, η τελευταία πρόταση του Συμβουλίου για τον τερματισμό της σχετικής αιτιωρησίας των σοβαρών παραβατών του οδικού δικτύου αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προκειμένου να διασφαλίσει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας για όλους τους χρήστες του δρόμου στην Ένωση διευκολύνοντας την επιβολή κυρώσεων, ακόμα και όταν αυτά τα αδικήματα διαπράττονται με όχημα ταξινομημένο σε άλλο κράτος μέλος από αυτό στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην ΕΕ μπορείτε να βρείτε εδώ: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202403237
<https://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2024/12/05/driving-disqualifications-council-adopts-negotiating-position-to-improve-road-safety-in-the-eu/>
<https://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2024/12/16/road-safety-council-adopts-new-law-for-better-cooperation-on-road-safety-related-traffic-offences-across-europe/>
<https://www.europarl.europa.eu/faqsheets/el/sheet/129/road-traffic-and-safety-provisions>

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ήταν η ένοπλη εξέγερση των επαναστατημένων Ελλήνων εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με σκοπό την αποτίναξη της οθωμανικής κυριαρχίας από τα ελληνικά εδάφη και τη δημιουργία ανεξάρτητου κράτους.

Μετά την υποδούλωση του Ελληνισμού στην Οθωμανική αυτοκρατορία, η οποία συμβολικά αναφέρεται στο 1453 με την πώση της Πόλης αν και διαφορετικές περιοχές κατακτήθηκαν από τους Τούρκους σε διαφορετικούς αιώνες, ξεκίνησαν βάσανα για τη μεγαλύτερη μάζα των Ρωμιών. Οι περισσότεροι Έλληνες ακολουθούσαν μια φτωχική αγροτική ζωή, ωστόσο ένα μικρό κομμάτι των Ελλήνων είχαν υψηλές θέσεις στη διοίκηση της αυτοκρατορίας και έλεγχαν μεγάλο μέρος του εμπορίου. Ως εκ τούτου, η ελληνική γλώσσα και ο πολιτισμός είχαν ξεχωριστή αίγλη, το οποίο οδήγησε στον εξελληνισμό σημαντικού μέρους των μορφωμένων και εμπορικών τάξεων των Βαλκανίων, ιδίως κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα.

Οι περισσότεροι Έλληνες βρισκόταν στα όρια της απόλυτης φτώχειας. Στον αγροτικό τομέα εμφανίστηκαν τσιφλίκια, δηλαδή μεγάλες αγροτικές περιοχές οι οποίες ανήκαν σε ένα γαιοκτήμονα. Ολόκληρα χωριά εργαζόνταν στη γη μέσω μακροχρόνιων συμβάσεων και συνήθως ο γαιοκτήμονας συγκέντρωνε σημαντικό πλούτο. Έγγραφο του 1819 κάνει λόγο για δανεισμό των Καστανιωτών από κάποιον πλούσιο, τον κυρ Νικόλο Κρεμμύδα για να πληρώσουν τον μαλεμερί του χωριού, τον κυρίαρχο δηλαδή Τούρκο. Το έγγραφο αυτό, ομόλογο, βρέθηκε στα χαρτιά του εκπαιδευτικού Νικολάου Μπελίτσου, δημοσιεύτηκε από

τον Δημήτρη Καλλιάνη στον «Βορειοδημιότη» του Νικολάου Μενίδη, εκπαιδευτικού και δίνει μια εικόνα από τα οικονομικά βάρη των υπόδουλων.

1819 Νοεμβρίου 10

«Την σήμερα φανερώνομε και ομολογούμε εμείς οι κάτωθεν υπογεγραμμένοι Καστανιώτες όλο το χωριό κοινώς πως την σήμερα εδανειστήκαμε από τον κυρ Νικόλο Κρεμμύδα γρόσια χίλια διακόσια λέγομε γρόσια 1200, τα οποία άσπρα τα ελάβαμε εκ χειρός και τα εδόσαμε εις τον μαλεμερί του χωριού μας και υποσχόμαστε να του τα δώσουμε με καλή μας ευχαρί-

στηση εις χρόνο καιρό του ερχομένου νοεμβρίου δέκα με χωρίς λόγο και πρόφασι και διασιγουριά του του εδόσαμε την ομολογία μας εις τα χέρια του και βεβαιώνομε τα άνω.
Χρήστος Λαμπράκης βεβαιώνω
Χριστόφιλος Κουρούπης βεβαιώνω
Γιώργης Παπαδόπουλος βεβαιώνω
Νικόλαος Καλύβας βεβαιώνω
Νικολάκης Λαμπράκης βεβαιώνω
Γιάννης Λιναρδάκης βεβαιώνω
Αναγνώστης Τζωρτζάκης βεβαιώνω
Γεώργιος Τζωρτζόπουλος βεβαιώνω
Παπαϊωάννης (Νικολόπουλος) βεβαιώνω.

Ο Διαφωτισμός και οι επαναστάσεις που προηγήθηκαν σε Ευρώπη και Αμερική προετοίμασαν το έδαφος για την Ελληνική επανάσταση, καθώς ενέπνευσαν το αίτημα για εθνική αυτοδιάθεση με την ίδρυση ανεξάρτητου ελληνικού εθνικού κράτους. Η επανάσταση ξεκίνησε με πρωτοβουλία των τοπικών κοινωνιών, οι οποίες έπαιρναν αποφάσεις μόνες τους, χωρίς κεντρικό σχέδιο ή αρχηγό. Η επίδραση της Φιλικής εταιρείας ήταν να δυναμώσει την ελπίδα ακόμη και με ψευδείς φήμες για υποστήριξη από τη Ρωσία και να βοηθήσει στον συντονισμό των τοπικών κοινωνιών.

Ωστόσο, οι Έλληνες δεν είχαν οργανωμένο στρατό ούτε εμπειρία από πολέμους, ενώ αρκετοί Έλληνες τρόμαζαν από τη θανάτωση των πρώην γειτόνων τους. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ήταν αυτός που με τη ρητορική του δεινότητα, και εκμεταλλευόμενος τη λαχτάρα των Ελλήνων για απελευθέρωση, προσπάθησε και κατάφερε να συγκροτήσει το πρώτο σώμα με ένοπλους τις πρώτες μέρες του Απριλίου. Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 είναι ένας μεγάλος σταθμός όχι μόνο της νεοελληνικής ιστορίας αλλά και της ευρωπαϊκής. Ενέπνευσε πληθυσμούς πολλών άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, όπου ξέσπασαν οι εξεγέρσεις του 1830-31, οι

οποίες, όμως, δεν ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των ευρωπαϊκών λαών για πιο δίκαιες και δημοκρατικές κυβερνήσεις. Σύντομα, οι οποίες κατακτήσεις εξανεμίστηκαν από τα συνήθη αυταρχικά/δεσποτικά συστήματα διακυβέρνησης. Αν και οι προσδοκίες περί δικαιοσύνης, ελευθερίας και ανεξαρτησίας δεν ικανοποιήθηκαν, οι άνθρωποι, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, συνέχισαν να ελπίζουν και να οργανώνονται με στόχο τους την ανατροπή. Αυτή η τεράστια ζύμωση ιδεών, πρακτικών, στοχεύσεων και οραμάτων οδήγησε, το 1848, σε ορισμένες από τις πιο αιματηρές και μαζικές εξεγέρσεις της νεότερης ευρωπαϊκής πολιτικής ιστορίας. Οι νέες εξεγέρσεις του 1848, σε σύγκριση με τις προηγούμενες, είχαν μεγαλύτερη ισχύ, εκτός των άλλων γιατί αυξημένες ήταν και οι ανάγκες των πληθυσμών: δεν απαιτήθηκε μόνο περισσότερη πολιτική ελευθερία, αλλά και κοινωνική και οικονομική ισότητα, δεδομένου ότι η προηγούμενη οικονομική κρίση του 1846 είχε επηρεάσει σημαντικά τα φτωχότερα στρώματα των πολιτών-υπηκόων σε όλη την Ευρώπη. Οι μετασχηματισμοί που έγιναν προς μία φιλελεύθερη κατεύθυνση, γνωστή ως Άνοιξη των Εθνών, ήταν ριζικοί κι επεκτάθηκαν σε διάφορες χώρες. Με απαρχή τη Γαλλία, οι πολιτικές αλλαγές εξαπλώθηκαν στη Δανία, τη Σουηδία, στα γερμανικά και τα ιταλικά κράτη. Είναι σημαντικό να τονιστεί αυτή η στενή σχέση του 1821 με την Άνοιξη των Εθνών, γιατί η ελληνική επανάσταση υπήρξε ένα ιστορικό γεγονός, τοποθετημένο στο κέντρο του αξιακού οικοδομήματος της Ευρωπαϊκής Δύσης. Μιας σημερινής Ευρώπης σε παρακμή, που ατενίζει σατισμένη τις ΗΠΑ να διχάζονται,

τους Τούρκους να «απλώνονται» (ξανά) και μια δεσποτική Άπω Ανατολή να γίνεται όλο και πιο ισχυρή. Με μια Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία –πέρα από το κοντόφθαλμο γερμανικό συμφέρον– κανείς δεν ξέρει τι περιμένει, σε τι ελπίζει και ποια θέση διεκδικεί σε έναν κόσμο ο οποίος αλλάζει συθέμελα.

Όταν ο Ουίλιαμ Χάμιλτον συνάντησε τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη

Ο Ουίλιαμ Χάμιλτον, με το ξέσπασμα της ελληνικής Επανάστασης το 1821, ανέλαβε την διοίκηση των Αγγλικών πολεμικών πλοίων τα οποία περιπολούσαν στο Αιγαίο για την προστασία των Αγγλικών εμπορικών πλοίων, το κυνήγι ελληνικών πειρατικών πλοίων και να παρακολουθεί την Επανάσταση κάνοντας και συναντήσεις με Έλληνες και Τούρκους αξιωματούχους. Οι Έλληνες, σε πολλές περιπτώσεις, ζητούσαν τη συμβουλή του. Εκτιμούσαν ιδιαίτερα την άποψή του και τον θεωρούσαν ως άτυπο εκπρόσωπο της Αγγλικής κυβέρνησης. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, πρωταγωνιστής στον αγώνα της ανεξαρτησίας, δεν μπορούσε να καταγράψει αυτά που έζησε και για άλλους λόγους, αλλά και γιατί οι γραμματικές του γνώσεις ήταν ελάχιστες. Η μαρτυρία του θα είχε χαθεί, αν ο Επανάστασης ποιητής και δικαστής στη γνωστή δίκη του Κολοκοτρώνη Γεώργιος Τερτσέτης δεν τον έπειθε να ιστορήσει τα έργα του. Με την επιχειρηματολογία του κατόρθωσε να κάμψει τις αντιρρήσεις και τους δισταγμούς του Γέρου. Σχετικά με τα λιγοστά γράμματα του είπε: «Λες δεν ηξεύρεις γράμματα -και πολλά ηξεύρεις. Τα λόγια είναι γράμματα, μίλειε κι εγώ γράφω». Η αφήγηση εκδόθηκε σε βιβλίο το 1851 με τίτλο Διήγησις Συμβάντων της Ελληνικής Φυλής από τα 1770

έως τα 1836. Το απόσπασμα που παραθέτουμε αναφέρεται σε μία απ' αυτές τις συναντήσεις που είχε ο Στρατηγός με τον Χάμιλτον και διηγείται τον διάλογο που έκαναν, όταν του πρότεινε συμβιβασμό με τους Τούρκους με τη μεσολάβηση της Αγγλίας. «Μίαν φοράν, όταν επήραμεν το Ναύπλιο, ήλθε ο Άμιλτων να με ιδεί. Μου είπε ότι πρέπει οι Έλληνες να ζητήσουν συμβιβασμόν και η Αγγλία να μεσιτεύσει. Εγώ του αποκρίθηκα.-Αυτό δεν γίνεται ποτέ, ελευθερία ή θάνατος. Εμείς, καπετάν Άμιλτων, ποτέ συμβιβασμόν δεν εκάμαμεν με τον Τούρκο. Άλλους έκοψε, άλλους εσκλάβωσε με το σπαθί και άλλοι καθώς εμείς, εξούσαμεν ελεύτεροι από γενεά εις γενεάν. Ο Βασιλεύς μας (Κωνσταντίνος Παλαιολόγος) εσκοτώθη, καμμία συνθήκη δεν έκαμε. Η φρουρά του είχε παντοπύλον πόλεμον με τους Τούρκους και δύο φρούρια ήταν πάντοτε ανυπότακτα.

–Με είπε: Ποία είναι η βασιλική φρουρά του, ποία είναι τα φρούρια;

–Η φρουρά του Βασιλέως μας είναι οι λεγόμενοι Κλέφτες, τα φρούρια είναι η Μάνη και το Σούλι και τα βουνά. Έτσι δεν με ομίλησε πλέον».

Καλό είναι, όμως, να μην λησμονούμε εκτός από τις λαμπρές και τις ομιχλώδεις σελίδες της Ιστορίας. Άλλωστε, οι «ομιχλώδεις» σελίδες είναι περισσότερο διδακτικές από τις λαμπρές.

Στις 25 Μαΐου 1834, το Πρωτοδικείο Ναυπλίου καταδικάζει σε θάνατο τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τον Δημήτρη Πλαπούτα για εσχάτη προδοσία. Η απόφαση, όμως, δεν είναι ομόφωνη. Δύο δικαστές αρνούνται να υπογράψουν την άδικη ετυμηγορία. Ένας από αυτούς ήταν ο 34χρονος Γεώργιος Τερτσέτης, ένθερμος υποστηρικτής του Όθωνα και γι' αυτό ένας από

τους πέντε εκλεκτούς που διόρισε η Αντιβασιλεία ως δικαστή. Όμως, ο νεαρός δικαστικός, πάνω από τις πολιτικές σκοπιμότητες έβαλε την αμεροληψία και τα πατριωτικά του αισθήματα. Όταν ο υπουργός Δικαιοσύνης Κωνσταντίνος Σχινάς τους διέταξε να υπογράψουν, ο Γ. Τερτσέτης απάντησε. «Δεν θα με έχετε συνεργό στον φόνο δύο αθώων ανθρώπων» και ο Πολυζωΐδης, πρόεδρος του πενταμελούς δικαστηρίου, απάντησε: «Προτιμώ να μου κόψετε το χέρι, παρά να υπογράψω». Μετά τη δίκη, οι δύο δικαστές έχασαν την εργασία τους καθώς και διώχθηκαν δικαστικά. Κάτω από την πίεση των εξεγέρσεων στο Ναύπλιο, ο Όθωνας Α΄ της Ελλάδας ζήτησε από τους Αντιβασιλείς, ως προσωπική χάρη, την αναστολή των εκτελέσεων και η ποινή μετατράπηκε σε 20ετή φυλάκιση. «Ευχαριστώ τον βα-

σιλιά, μα θα τον γελάσω. Δεν θα ζήσω τόσα χρόνια» θα σχολιάσει ο Κολοκοτρώνης. Όταν τον Μάιο του 1835 ο Όθων ενηλικιώθηκε, η πρώτη πράξη που υπέγραψε ήταν η αποφυλάκιση του «Γέρου του Μοριά» και των άλλων αγωνιστών. Ακολούθως τον διόρισε Σύμβουλο της Επικρατείας. «Ο λαός ακόμα και τώρα έχει την ανάγκη σου», θα του πει ο Μονάρχης. Ο Κολοκοτρώνης πέθανε από εγκεφαλικό επεισόδιο, οκτώ χρόνια μετά τη φυλάκισή του, στα 73 του χρόνια και η ταφή του έγινε στο 1ο Νεκροταφείο Αθηνών.

Κεμερίδου Βαρβάρα

Η φωτο από το αρχείο του Γιάννη Η. Σμυρνιού

Σχετικά άρθρα: michanitouchronou.gr, Ethnos.gr και [Απομνημονεύματα του Κολοκοτρώνη \(Διήγησις συμβάντων της Ελληνικής φυλής 1770-1836\)](http://Απομνημονεύματα του Κολοκοτρώνη (Διήγησις συμβάντων της Ελληνικής φυλής 1770-1836))

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΣΕΛΛΑΣΙΑΣ (222π.Χ.)

Το Ινστιτούτο Σπάρτης και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σελλασίας στα πλαίσια του 2ου Επιστημονικού Συνεδρίου για την Σπάρτη με τίτλο «Η Μάχη της Σελλασίας (222 π.Χ.), ορόσημο της τελευταίας αναλαμπής της Σπάρτης», προχώρησαν στην παραγωγή ντοκιμαντέρ με θέμα την Μάχη της Σελλασίας το 222 π.Χ.

Στο πολύ σημαντικό και επιτυχημένο αυτό ντοκιμαντέρ γίνεται αναλυτική παρουσίαση του χώρου της Μάχης, της διάταξης των στρατευμάτων και αναλύονται τα αίτια της ήττας της Σπάρτης. Αφηγητής του ντοκιμαντέρ είναι ο κ. Μιλτιάδης Μιχαλόπουλος, ιστορικός - ερευνητής, συγγραφέας του βιβλίου «Εις το όνομα του Λυκούργου», βραβευμένου από την Ακαδημία Αθηνών, το οποίο αποτέλεσε και την βάση του σεναρίου του ντοκιμαντέρ, ενώ η παραγωγή έγινε από το στούντιο TAK, films and frames στην Σπάρτη.

Η χρηματοδότηση του ντοκιμαντέρ έγινε από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2021 και συγκεκριμένα από την πρωτοβουλία LEADER. Την επιμέλεια του ντοκιμαντέρ είχε το Ινστιτούτο Σπάρτης.

Το ντοκιμαντέρ μπορείτε να παρακολουθήσετε στα ελληνικά και με υπότιτλους στα αγγλικά. Την μετάφραση έκανε η κ Μάριον Καβαλιέρου. Όσοι επιθυμούν να παρακολουθήσουν το ντοκιμαντέρ μπορούν να συνδεθούν στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=HM-bk55870Y>

Καρναβάλια στον Πόντο; Μα φυσικά, στα Κοτύωρα

Για την πατρίδα της μητέρας του, στην οποία και ο ίδιος πέρασε τα παιδικά του χρόνια, έχει γράψει ο Ξενοφών Ακογλου, ο λογοτέχνης, λαογράφος και στρατιωτικός που είναι γνωστός και με το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο Ξένος Ξενίτας. Το έργο του «Από τη ζωή του Πόντου - Λαογραφικά Κοτύωρων» κυκλοφόρησε το 1939 στην Αθήνα. Ακόμα και σήμερα θεωρείται πολύτιμο λαογραφικό ντοκουμέντο, διότι αποτυπώνει την καθημερινότητα των Ελλήνων.

Με την αρχή του Τριωδίου (Κυριακή Τελώνου και Φαρισαίου) άρχιζαν τα καρναβάλια και συνεχίζονταν την Κυριακή του Ασώτου, των Απόκρεω -της Κρεατινής-, της Τυρινής και την Καθαρά Δευτέρα. Αραιά στην αρχή και ομαδικότερα τις τελευταίες δύο Κυριακές.

Κυρίως ντύνονταν οι νέοι και οι νέες με τις εγχώριες ενδυμασίες (ζουμπκας και ζουπούνας). Αυτοί δεν βάζαν μουτσούνες (προσωπίδας). Τα κορίτσια ντύνονταν και χανούμισσες με τσαρτσάφια και φερετζέδες. Άλλοι έβαζαν διαφορετικές ενδυμασίες, γίνονταν γέροι και γριές, διάβολοι με ουρά και κέρατα με μονοκόμματος ενδυμασίες από την κορυφή ως τα νύχια, χωριάτες, ασιγγανοί και τα λοιπά. Κλασικοί τύποι ήταν ο γιατρός και η γιάτρισσα που θα ήταν πάντα αλαμπρατσέτα. Ο γιατρός φορούσε ρετιγκότα παλιά, είχε άσπρο γιλέκο και ένα πελώριο κρεμμύδι σε τσεπίτσα, με σπάγκο δεμένο. Κρατούσε μπαστούνη - συνήθως σκελετό παλιάς ομπρέλας. Φορούσε μόνο σκελετό από γυαλιά καμωμένο κάποτε από χόρτα της σκούπας και καπέλο πομπέ. Όταν δεν είχε τέτοιο, έβαζε το καλάθι που χρησιμοποιούσαν για να γεννούν μέσα οι κότες. Η γιάτρισσα βαστούσε βεντάγια, συνήθως από παλιό λείψανο σκούπας και κάθε τόσο αεριζόταν. Είχε στήθη φουσκωτά, τεχνικά.

Επίσης ντύνονταν και με ευρωπαϊκά αντρίκια και γυναικεία, για να σατιρίσουν εκείνους που παρακολουθούσαν τη μόδα. Όλοι αυτοί, εκτός από τον διάβολο και τους ασιγγανούς που ήταν μαυρισμένοι με φούμο (μανέαν), χρησιμοποιούσαν μουτσούνες, κυρίως χάρτινες, και λίγοι από σύρμα (τελένα). Επίσης, λίγοι ντύνονταν και με φουσανέλες -την ενδυμασία αυτή την έλεγαν αλβανίτικα ή ευζωνικά- και μερικές σαν βλάχες, χωρίς προσωπίδα ή με προσωπίδα από σύρμα. Ντύνονταν επίσης οι άντρες με γυναικεία και οι γυναίκες με αντρικά ρούχα. Συνήθως γίνονταν παρέες-παρέες και γύριζαν, έχοντας μαζί τους και μουσική, στα συγγενικά και τα φιλικά τους σπίτια. Τραγουδούσαν, χόρευαν και έκαναν διάφορα αστεία.

Ο γιατρός εξέταζε δήθεν το σφυγμό των σπιτικών κρατώντας το χέρι ή και το πόδι

τους, και έχοντας βγαλμένο το κρεμμυδοκέφαλο όπου παρακολουθούσε τα λεπτά. Το έβγαζε επίσης κάθε τόσο που τον ρωτούσαν την ώρα. Η γιάτρισσα έκανε τα σκερτσάκια της και έπαιρνε τον αέρα της με τη βεντάγια. Ο περότος -ο ιπίης- με το σκουπόξυλο στο χέρι όλο και καθάριζε τάχα τις αράχνες από τις γωνίες των τοίχων. Ο γέρος με τη γριά του όλο και πειραζόνταν μεταξύ τους. Οι ντυμένοι ευρωπαϊκά κρατούσαν ατσαλάκωτη τη σοβαροφάνειά τους, έχοντας ανοιγμένες τις ομπρέλες τους και έξω στο ύπαιθρο και μέσα στα σπίτια και δεν χόρευαν παρά μόνο ευρωπαϊκά.

Όλοι οι άλλοι χόρευαν και ντόπιους χορούς, και κάποτε όλοι μαζί για αστεία και ευθυμία χόρευαν έναν ιδιόρρυθμο... αρκουδιάρικο χορό που χαρακτηρίζεται και συνοδεύεται απαραίτητα με το παρακάτω δίστιχο σε τουρκική γλώσσα:

Η Αποκρία στον Πόντο λεγόταν Εμπονέστα, που προέρχεται από τη φράση: εμβαίνω εις την νηστεία, καθώς επρόκειτο για την τελευταία ημέρα, πριν την έναρξη της Σαρακοστής. Αλλιώς λέγεται και απονήστια. Τα φαγητά που περίσσευαν από την προηγούμενη ημέρα της Αποκρίας, τα έδιναν σε φτωχούς Τούρκους που τριγυρνούσαν στις ελληνικές γειτονίες, για τον σκοπό αυτό.

Πριν κοιμηθούν το βράδυ της Αποκρίας σφράγιζαν το στόμα τους, για την περίοδο της νηστείας, τρώγοντας ένα αυγό και λέγοντας:

Με τ' ωβόν εβούλωσά το, με τ' ωβόν θ' ανοίγ' ατό!

«Με το αυγό το σφράγισα, με το αυγό θα το ανοίξω». Δηλαδή με το τέλος της νηστείας, μετά την Ανάσταση, το πρώτο μη νησιόσιμο που θα φάει θα είναι το κόκκινο αυγό.

Συνήθως, τα παιδιά και γενικότερα τα πιο νεαρά άτομα, ντύνονταν το τελευταίο Σαββατοκύριακο της Αποκρίας με στολές που αποτελούνταν από παλιά ρούχα των γιαγιάδων και των παππούδων τους, τα οποία, μάλιστα, τα φορούσαν ανάποδα. Επίσης, κάλυπταν το πρόσωπό τους με ένα τσεμπέρι. Ντυμένοι έτσι, κρατώντας μια κουδούνα και συνοδευόμενοι από λυράρη, πήγαιναν στα σπίτια της γειτονιάς τους χορεύοντας και τραγουδώντας. Φεύγοντας, οι νοικοκύρηδες τους έδιναν καραμέλες. Όταν γυρνούσαν στο σπίτι, μετά την περιπλάνησή τους, πήγαιναν στον παππού και τη γιαγιά τους, όπου ζητούσαν συγχώρεση, καθώς την επομένη ξεκινούσε η νηστεία του Πάσχα. Και οι Πόντιοι ήταν πολύ αυστηροί με την νηστεία!

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΠΟΝΤΙΩΝ

Ταταρούσκα εβλεντί, εβλεντί τα ποκ γετί (Η Ταταροπούλα παντρεύτηκε, παντρεύτηκε κ' έφαγε σκ...).

Την Καθαρή Δευτέρα έκαναν κυρίως αστεία το πρωί μόνο, συμβολικά για τη νηστεία. Πουλούσαν δήθεν χορταρικά, τσουκνίδες, σαλιγκάρια και τα λοιπά φορτωμένα σε γάιδαρο που καβαλούσαν ανάποδα, είχαν τη σκούπα και το σκουπόξυλο ή τη βούρτσα του σουβατζή για καθάρισμα και για άσπρισμα, κ.ά. Πάντως η Καθαρή Δευτέρα δεν γιορταζόταν, όπως εδώ τα Κούλουμα. Κανένας δεν δεχόταν χρήματα, εκτός από κεράσματα σε μεζέδες και ποιά.

Για συνθήματα οι ντυμένοι χρησιμοποιούσαν τις εκφράσεις «Πέντε πας» και «Φως ποίσον», τις οποίες τους ανταπέδιδαν οι μη ντυμένοι και μάλιστα την πρώτη με τη σχετική χειρονομία.

Στα παλιότερα χρόνια οργάνωνε και η Κοινότητα ομάδα καρναβαλιών με ανάλογες ενδυμασίες, που είχε δικές της, για τις παραπάνω εκπροσωπήσεις: Για έναν γιατρό και μια γιάτρισσα, για έναν Αλβανίτη, έναν διάβολο, έναν περότο, έναν γέρο και μια γριά. Οι χοροί, τα αστεία και τα παιχνίδια ήταν περίπου ίδια, που αναφέρουμε παραπάνω. Είχαν μαζί τους τη μουσική που τους συνόδευε άντυτος και ο εφοροταμίας της Κοινότητας με το δίσκο. Γύριζαν σε όλα τα σπίτια, οπωσδήποτε των εύπορων, που έδιναν τον οβολό τους για την ενίσχυση του ταμείου των σχολείων.

Βαββάρια Κεμερίδου

Οι φωτο λήφθηκαν από τα <https://epontos.blogspot.com> και <https://www.pontosnews.gr/>

ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΟΝΤΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ «Ο ΠΟΝΤΟΣ»

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η κοπή βασιλόπιτας του Συλλόγου Ποντίων Λακωνίας «Ο ΠΟΝΤΟΣ» στις 16 Φεβρουαρίου 2025, στον Πολυχώρο «Vasilikos», 8ο χλμ. ΕΟ Σπάρτης - Γυθείου. Ήταν μια βραδιά με ποντιακή μουσική, τραγούδια και χορούς. Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο π. Κυριάκος Αμανατίδης με την πρεσβυτέρα του Παναγιώτα, ο οποίος και ευλόγησε τη Βασιλόπιτα του Συλλόγου.

Παραδοσιακό ποντιακό γλέντι με πολύ κέφι, χαρά και συγκίνηση. Καθ' όλη τη διάρκεια της βραδιάς η ποντιακή λύρα έδινε το ρυθμό και συνόδευε τους χο-

ρούς, που εκτελούσε το χορευτικό με κορυφαίο τον δάσκαλο Νικόλαο Βασιλάκο. Στον χορό δεν άργησαν να μπουν και άλλοι πολ-

λοί, άντρες και γυναίκες.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου κ. Μαρία Νεοφώτιστου στην ομιλία της, αφού ευχήθηκε σε όλους

χρόνια πολλά, ευχαρίστησε τους προσκεκλημένους τόσο για την παρουσία τους, όσο και για την συνεχή στήριξή τους στον Σύλλογο.

Τυχερή της βραδιάς η Έλλη Πετροπούλου-Βουνάση, που κέρδισε το φλουρί με δώρο γεύμα στον «Παρθενώνα» και το ημερολόγιο του Συλλόγου.

Πολλά συγχαρητήρια στον Σύλλογο, ο οποίος από της ίδρύσεώς του συνεχίζει την άοκνη προσφορά του στον πολιτισμό και συμβάλλει με τις δράσεις του στη διατήρηση ζωντανής της μνήμης των Ποντίων προγόνων μας.

B.K.

Ομιλία Μαρίας Νεοφώτιστου

Αγαπητά μέλη και φίλοι του Συλλόγου Ποντίων Λακωνίας «Ο Πόντος» Σας καλωσορίζω στη σημερινή μας εκδήλωση και σας εύχομαι μια νέα χρονιά γεμάτη υγεία, χαρά, ελπίδα, πίστη και αγάπη!

Η αγάπη είναι το μόνο αγαθό, που όσο το προσφέρετε απλόχερα, τόσο αυτό πολλαπλασιάζεται! Άλλωστε η αγάπη μάς οδήγησε σήμερα εδώ, γύρω από το ίδιο τραπέζι. Η αγάπη για την παράδοση που μας ενώνει και την κληρονομία που μας ζωντανεύει.

Ο Σύλλογός μας πιστός στο ιερό του χρέος, που δεν είναι άλλο από τη διατήρηση της ιστορικής μας μνήμης, της ιστορικής μας ταυτότητας, τη διάσωση και τη διάδοση του ποντιακού πολιτισμού, τη χρονιά που μας πέρασε διοργάνωσε δύο εκδηλώσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Με τη συμβολή δύο κορυφαίων ιστορικών, του κ. Βλάση Αγτζίδη και του κ. Θωμά Αλεξιάδη, που μας τίμησαν με την παρουσία τους, εμβαθύνουμε τις γνώσεις μας πάνω στην ιστορία του Πόντου και στο Ποντιακό Αντάρτικο αντίστοιχα.

Και για τη νέα χρονιά οργανώνονται αξιόλογες δράσεις για τις οποίες θα ενημερωθείτε σχετικά!

Θα ήθελα πρώτα απ' όλα να ευχαριστήσω όλους όσους βρίσκεστε σήμερα εδώ και στηρίζετε τις προσπάθειές μας ηθικά και έμπρακτα, δίνοντάς μας δύναμη να συνεχίσουμε το έργο μας. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους ανθρώπους που ταξίδεψαν από μακριά για να βρίσκονται σήμερα εδώ.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να διαβάσω την επιστολή του Βουλευτή Λακωνίας κ. Νεοκλή Κρητικού, ο οποίος μας εξηγεί σε αυτή, τους λόγους απουσίας του από τη σημερινή μας εκδήλωση και εκφράζει τις ευχές του για το νέο έτος, τόσο προς τον Σύλλογο, όσο και προς όλους τους παραβρισκόμενους.

Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω τον Αντιπεριφερειάρχη Λακωνίας κ. Θ. Βερούτη και στο πρόσωπό του την Περιφέρεια Πελοποννήσου, για τη διαρκή υποστήριξή της προς τον Σύλλογό μας.

Να ευχαριστήσω επίσης τον Δήμαρχο Σπάρτης κ. Μ. Βακαλόπουλο και τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Π.Κουρτσούνη για την παρουσία τους σήμερα εδώ και να αναφέρω πως ήδη βρισκόμαστε σε συζητήσεις για την οργάνωση εκδηλώσεων το επόμενο χρονικό διάστημα με την αρωγή του Δήμου. Να προσθέσω ότι έχει

γίνει εγγράφως αίτημα προς τον Δήμο Σπάρτης για την πιθανή παραχώρηση χώρου για τη στέγαση του Συλλόγου, το οποίο προχωράει και ελπίζουμε να εξεταστεί και να υλοποιηθεί.

Να ευχαριστήσω επίσης όλους όσους βοήθησαν στη διάθεση των λαχνών της λαχειοφόρου αγοράς, καθώς όλοι γνωρίζετε πως ο Σύλλογος δεν έχει έσοδα πέρα από τις συνδρομές και πραγματικά τα έσοδα από τη λαχειοφόρο μας είναι πολύτιμα!

Σ' αυτό το σημείο θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε και να τιμήσουμε την κυρία Άβα Μπουλούμπαση-Μπασκουρέλου, φίλη του Συλλόγου μας, για την προσφορά της στον Σύλλογο, αλλά και στον Ποντιακό Ελληνισμό γενικότερα. Η κυρία Άβα Μπουλούμπαση-Μπασκουρέλου είναι αρχιτέκτονας και ιστορική ερευνήτρια, που ζει και δραστηριοποιείται στο Καστόρι. Η κυρία Μπουλούμπαση, κατέγραψε ένα αποκριτικό ποντιακό έθιμο, που μετέφεραν οι πρόσφυγες στην περιοχή, το έθιμο της καμήλας Ρομάνας, που παρουσιάζεται κάθε Καθαρά Δευτέρα στο Καστόρι από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Καστορείου ο «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ». Γι' αυτή της την πράξη τιμήθηκε με έπαινο από τη Σύγκλητο της Ακαδημίας Αθηνών για τη Συλλογή της με τίτλο «Η Καμήλα Ρομάνα και τα λαϊκά δρώμενα της Αποκριάς». Παρακαλούμε την κυρία Άβα Μπουλούμπαση-Μπασκουρέλου να παραλάβει ένα συμβολικό δώρο ευγνωμοσύνης και αγάπης από τον Σύλλογό μας.

Τέλος θα ήθελα να σας παρουσιάσω το βιβλίο που έγραψε η κυρία Βαρβάρα Κεμερίδου, φιλόλογος και μέλος του Συλλόγου μας, για την Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής στο Καστρί Καστορείου.

Το μοναστήρι αυτό αγκάλιασε με αγάπη τους πρόσφυγες που έφθασαν στην περιοχή μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και θεωρούμε πως έχουμε ηθικό χρέος να στηρίξουμε τις προσπάθειες που κάνουν τον τελευταίο καιρό οι μοναχές με εργασίες συντήρησης και ανάδειξης της μονής.

Ο πολιτιστικός σύλλογος «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ» προσφέρει το βιβλίο με την ιστορία του μοναστηριού σε όσους θέλουν να το προμηθευτούν και τα έσοδα θα διατεθούν στο μοναστήρι.

Σας ευχαριστούμε για μία φορά ακόμη και σας ευχόμαστε καλή και δημιουργική νέα Χρονιά!

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟΝ ΑΪ-ΓΙΩΡΓΗ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙ

Οι ετοιμασίες για το Πάσχα άρχιζαν από την Κυριακή των Βαΐων που βάζαμε τα κόκκινα αυγά.

Μ. Δευτέρα

Ζυμώναμε το ψωμί της Λαμπρής. Τα παιδιά φτιάχναμε κουλούρες και τους βάζαμε και ένα κόκκινο αυγό και το ψήναμε στον φούρνο, που ήταν στην αυλή

Μ. Τρίτη

Η ημέρα των κουραμπιέδων – πολύ κουραστική ημέρα. Στο σκαφίδι βάζαμε μια οκά λάδι και το χτυπάγαμε μέχρι να πήξει. Χτυπάγαμε μια ώρα - το χέρι μούδιαζε, αλλά το λάδι έπνιξε, όταν ρίχναμε την αλισίβα. Στη συνέχεια φτιάχναμε τα κουλουράκια της Λαμπρής - αυτά ήταν πιο ξεκούραστα, αλλά τελειώνανε το απόγευμα. Το βράδυ πηγαίναμε στην εκκλησία για να ακούσουμε το τροπάριο της Κασσιανής.

Μ. Τέταρτη

Η ημέρα του ασβέστου
Έπρεπε όλα να ήταν άσπρα: σκάλες, μάντρες, πεζούλες ακόμη και οι κορμοί των δέντρων.

Μ. Πέμπτη

Το πρωί καθαρίζαμε τους δρόμους απ' όπου θα περνούσε ο Επιτάφιος και το βράδυ πηγαίναμε στην εκκλησία. Δώδεκα Ευαγγέλια για τη Μεγάλη Πέμπτη και η Σταύρωση του Ιησού. "Σήμερα κρεμάται επί ξύλου"! Όλος ο κόσμος στα γόνατα και η καμπάνα του Αϊ-Γιώργη χτυπούσε λυπητερά.

Ο Αϊ-Γιώργης τότε, ήταν η μόνη εκκλησία και για τα τρία χωριά: Καστρί, Νέα Λιβερά, Σερβέικα. Σ' όλες τις γιορτές ήταν γεμάτη κόσμο. Εκκλησιάζόντουσαν τότε οι άνθρωποι και τα παιδιά ανέβαιναν στον Γυναικωνίτη, που κάποιος τον καλάσανε και δεν κατάλαβα

ποτέ γιατί το έκαναν.

Ο Γιάννης ο Κορζής δεν πήγαινε συχνά στην εκκλησία, αλλά την Μεγάλη Πέμπτη δεν έλειπε ποτέ και δύο από τα ποιήματά του, με πολύ συγκινητικά λόγια, τα έχει αφιερώσει στον Εσταυρωμένο.

Μ. Παρασκευή

Από το πρωί στολίζαμε τον Επιτάφιο. Μαζεύαμε άσπρες μαργαρίτες, που φυτρώνουν στα χωράφια και με βελόνα τις περνούσαμε στις κλωστές και τις κρεμάγαμε στις 4 πλευρές του Επιτάφιου. Γιρλάντες τις λέγαμε. Πολλές φορές πηγαίναμε στη φτερόλακα και κόβαμε ρείκια. Το ρείκι, όταν ανθίσει, δεν έχει ούτε ένα πράσινο φύλ-

τρισάγιο. Σε όλους τους τάφους τα καντηλάκια ήταν αναμμένα.

Κατεβαίναμε από τη Νέα Λιβερά στον κεντρικό δρόμο και από την βορεινή πλευρά του χωριού, που τότε ήταν σοκάκια με καλντερίμι, επιστρέφαμε στον Αϊ-Γιώργη.

Μ. Σάββατο

Η ημέρα της Μαγειρίτσας

Η μαγειρίτσα είναι πολύ νόστιμο φαγητό, αλλά ώσπου να μπει στην κατσαρόλα, καταλάωναμε τη μισή ημέρα και την άλλη μισή για να βράσει. Τα μεσάνυχτα η καμπάνα του Αϊ-Γιώργη χτυπούσε χαρμόσυνα, όπως και όλων των γύρω χωριών. Γρήγορα η εκκλησία γέμιζε κόσμο. Αναμμένα κεριά

λο. Είναι ένα ολόκληρο μπουκέτο άσπρο και μωβ.

Κόβαμε λοιπόν ρείκια και με αυτά στολίζαμε τον Επιτάφιο. Βάζαμε ένα κλωνάρι άσπρο και ένα κλωνάρι μωβ και, όταν τελειωνε, ήταν ο ωραιότερος Επιτάφιος που έχω δει. Η περιφορά του Επιτάφιου άρχιζε από το πάνω Καστρί με κατεύθυνση το Μετόχι. Ο Παπά Κακούνης τιμούσε πολύ τους νεκρούς. Σε όλες τις μάντρες των σπιτιών, που περνούσαμε ήταν το κεραμίδι με λιβάνι και αναμμένα κεράκια. Όταν φτάναμε, ο Παπάς έμπαινε μέσα και έψελνε

παντού, ευχές και αγκαλιές "ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΔΕΥΤΕ ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ!" και όλοι γρήγορα στο σπίτι για τη μαγειρίτσα, γιατί τότε ο κόσμος νήστευε όλη την σαρακοστή και τη Μεγάλη Εβδομάδα και το λάδι.

Η γιορτή της Αγάπης ή η Δεύτερη Ανάσταση

Τα πεζούλια του Αϊ-Γιώργη γεμάτα κόσμο και όλοι με τα καλά τους και με παπούτσια - τότε τα παιδιά γυρίζανε ξυπόλητα, αλλά το Πάσχα ήταν όλα με παπούτσια. Όταν τελειωνε ο παπάς τη Δεύτερη Ανάσταση,

αρχίζανε τον χορό, που κρατούσε μέχρι αργά.

Δευτέρα του Πάσχα - η γιορτή της ρίγανης

Μοσχοβόλαγε όλο το χωριό. Θυμάμαι τον πάτερα μου, αν και δεν ανακατευόταν ποτέ στο νοικοκυριό, το ψιτό της Δευτέρας του Πάσχα ήθελε να το φτιάχνει εκείνος. Έβαζε στον σοφρά το ταψί με το κρέας, το ροϊ με το λάδι, τον πελτέ, το αλατοπίπερο και με πολλή προσοχή άρχιζε την ετοιμασία. Όταν τελειωνε, ο ίδιος το πήγαινε στο φούρνο της θεια-Βασίλεινας της Περδίκαινας, όπου πήγαινε όλη η γειτονιά, γιατί λέγανε ότι ήταν η καλύτερη στο ψήσιμο.

Όταν πήγαιναν να πάρουν τα ταψιά, γινόταν ένα μικρό γλέντι. Παίρνανε μεζέ από όλα τα ταψιά και τα παιδιά της θεια-Βασίλεινας έφερναν κρασί. Ήταν τόσο ωραία!

Αισθάνομαι πολύ τυχερή που έζησα τότε που υπήρχε γειτονιά και ήταν όλοι μαζί στις λύπες και στις χαρές. Τότε που πηγαίναμε στο μοναστήρι με τα πόδια από το πέτρινο μονοπάτι και απολαμβάναμε εκείνη τη μοναδική θέα. Τότε που οι νοικοκυρές φτιάχναμε γλυκά για τις ονομαστικές γιορτές και τα ψήναμε στον φούρνο της αυλής και το χαγιάτι γέμιζε παιδιά που φώναζαν χαρούμενα "ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, ΚΑΛΩΣ ΣΑΣ ΒΡΗΚΑΜΕ"

Πολλά συγχαρητήρια στον Θεοδωράκη τον Αλαφόγιαννη που με τόση αγάπη φροντίζει τον Αϊ-Γιώργη, όπως έκανε και ο πατέρας του ο εξαιρετος παπα Γιώργης, που επειδή ήταν εγγόνι του παππούλη του Μενίδη, από μικρό παιδί ήταν συνέχεια στον Αϊ-Γιώργη.

Καλή Ανάσταση σε όλο τον κόσμο, ιδιαίτερα στους πατριώτες μας που είναι στα ξένα και ξέρω καλά πόσο πολύ νοσταλγούν την πατρίδα.

Γεωργία Κορζή - Ξενογιαννη

Το Δημοτικό Σχολείο μας τιμά την Επανάσταση του 2021

Το Νηπιαγωγείο παρελαύνει

ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΔΕΞΙΑ ΚΑΘΙΣΤΟΙ

ΣΤΑΤΟΣ ΣΥΛΒΙΔΑΣ
 ΒΑΠΕΛΗΣ ΖΟΥΖΟΥΛΑΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
 ΑΓΙΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΗΣ
 ΗΛΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
 ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΚΚΗΣ

2^η ΣΕΙΡΑ ΗΜΙΚΑΘΗΜΕΛΟΙ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΙΤΣΗΣ
 ΝΤΑΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
 ΛΑΜΗΣ ΚΟΝΤΣΟΥΜΠΟΣ
 ΝΙΚΟΣ ΖΟΥΖΟΥΛΑΣ
 ΤΑΛΗΣ ΠΕΛΕΥΑΝΟΣ
 ΝΤΑΛΟΣ ΖΟΥΖΟΥΛΑΣ

ΤΡΙΤΗ ΣΕΙΡΑ (ΟΡΘΙΟΙ)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΠΙΛΙΑΤΗΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΠΙΛΙΑΤΗΣ
 ΕΥΔΟΤΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
 ΝΙΚΟΣ ΣΑΜΑΡΑΤΑΣ
 ΤΑΛΗΣ ΚΑΡΑΓΙΩΤΙΤΗΣ
 ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΕΝΙΔΗΣ
 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΟΥΖΟΥΛΑΣ
 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
 ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Από το αρχείο του Παντελή Καράγιαννη

Τα παιδιά των σχολείων χορεύουν παραδοσιακούς χορούς

Φωτο: Ε.Β., Αντ. Δαμιανάκη

ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

«Από τ' ανοικτό παράθυρο η Άνοιξη μου γνέφει και μου χαμογελά και στέλνει στο περβάζι μου με δυο μικρά πουλιά, απόκοσμο κελάπημα, ουράνια χαρά»

(Από τη συλλογή ποιημάτων του Γ. Αλεξανδρή, "Ανατολικά της - Ω")
Αλεξία Ιωαννίδου

Στο Ρωμαϊκό ημερολόγιο, ο καινούργιος χρόνος ξεκινούσε από την Άνοιξη και συγκεκριμένα από τον μήνα Μάρτιο τον οποίο και ονόμαζαν Primus δηλαδή πρώτο. Σύμφωνα με την παράδοση ο Ρωμύλος, ένας από τους δύο ιδρυτές της Ρώμης, τον ονόμασε Mars (γενική Martis) προς τιμήν του Έλληνα θεού του πολέμου Άρη, επειδή την Άνοιξη ήταν ο κατάλληλος καιρός για να ξεκινήσουν πόλεμοι, επειδή είχαν περάσει τα κρύα και δεν είχε πιάσει ακόμα η ζέση του Καλοκαιριού.

Στα ποντιακά τον προφέρουμε Μάρτ'ς. Σύμφωνα με την Έλσα Γαλανίδου-Μπαλφούσια στην Ινέπολη υπήρχε το επίθετο Μαρτέσιος, ενώ μαρτέσιον ονόμαζαν το μοσχαράκι που γεννιόταν τον μήνα αυτό. Σε Ινέπολη, Κερασούντα και Οινόπη ήταν γνωστός ως Μάρτης, ενώ Μάρτ'ς σε Κοτύωρα, Σάντα, Τραπεζούντα και Χαλδία. Χαρακτηρίζεται πεντάγωνμος, γιατί ο καιρός αλλάζει, ακόμη και μέσα στην ίδια μέρα. Όταν κάποιος ήταν απρόβλεπτος στον χαρακτήρα, έλεγαν πως εμαρτεύκεν, δηλαδή κάνει τα «μαρτιάτικα του», όπως ο μήνας Μάρτης.

Ο μήνας Μάρτιος αποχαιρετούσε το χειμώνα και υποδεχόταν την καλοκαιρία. Τότε άρχιζαν και οι γεωργικές εργασίες στις πεδινές περιοχές του Πόντου, γιατί στα ορεινά υπήρχε ακόμη πολύ χιόνι. Όπως έλεγε και το δίστιχο, «Ο Μάρτ'ς φέρ' τα χελιδόνια, κελαπδούν και λύν'ν τα χιόνια» (ο Μάρτης φέρνει τα χελιδόνια, κελαπδούν και λιώνουν τα χιόνια).

Ο Απρίλης (από τον ρωμαϊκό μήνα Aprilis, που σήμαινε εποχικό

άνοιγμα), είναι ο πιο ενδεικτικός μήνας της Άνοιξης. Ως προς την ανθοφορία, κυριαρχεί πιο πολύ ακόμα κι από τον Μάιο. «Ο Μάης έχει τ' όνομα κι ο Απρίλης τα λουλούδια». Η πρωτομηνιά του είναι ημέρα που σχεδόν όλοι οι λαοί την αντιμετωπίζουν αμυντικά με το «πρωταπριλιάτικο ψέμα». Τα ψευδολογήματα είναι ένα είδος μαγικής πάλης για την επικράτηση του καλού. Νικητής είναι κι εκείνος, ο έξυπνος που δεν γελάστηκε. Έτσι συμβολικά παλαιαστικό είναι και το τσουγκρισμα των αυγών του Πάσχα.

Ο Απρίλης έχει τραγουδηθεί ιδιαίτερα στην Ελλάδα, τόσο στα δημοτικά μας τραγούδια, όσο και από τους προσωπικούς ποιητές, ιδιαίτερα από τον Διονύσιο Σολωμό, που τον έβλεπε τραγικά ωραίο στις ώρες της Επανάστασης του '21.

Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε, κι όσα άνθια βγαίνουν και καρποί τόσα άρματα σε κλειούνε. Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη· η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι. Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει: «Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

Του πολέμου του '21

Κρυφά το λένε τα πουλιά, κρυφά το λεν τ' ανθόνια, κρυφά το λέει ο γούμενος από την Άγια Λαύρα: «Παιδιά, για μεταλάβετε, για ξεμολογηθήτε· δεν είν' ο περσινός καιρός κι ο φτεινός χειμώνας. Μας ήρθε η άνοιξη πικρή, το καλοκαίρι μαύρο, γιατί σπκώθη πόλεμος και πολεμάν τους Τούρκους. Να διώξουμ' όλη την Τουρκιά ή να καθούμε ούλοι».

* Ν. Γ. Πολίτου, Εκλογαί από τα τραγούδια του ελληνικού λαού, 1932

Ο Απρίλης έχει ξεχωριστή θέση στις νεοελληνικές παροιμίες μας.

-Ο Απρίλης με τα λούλουδα κι ο Μάης με τα ρόδα.

-Απρίλης-Μάης, κοντά είναι το θέρος.

-Τον Απρίλη και τον Μάη, παίρνε και ακαμάτη εργάτη!

(Αφού η μέρα μεγαλώνει, ας τεμπελιάζουν).

-Τα νερά, δηλ. οι βροχές, τ' Απρίλη είναι του φτωχού τα πλούτη (από την καλή παραγωγή).

-Αν κάμει ο Μάρτης δυο νερά κι ο Απρίλης άλλο ένα,

Χαρά σ' εκείνον τον ζευγά, που έχει πολλά σπαρμένα.

Μπορεί ημερολογιακά η Άνοιξη να ανατέλλει στις 21 Μαρτίου, όμως ο λαός την αρχή της την ταύτισε με τον Απρίλιο. Κι αυτό γιατί ο Απρίλιος παραπέμπει στην ανθοφορία της Φύσης, στην ευωχία του ανθρώπου και τις περισσότερες φορές με την Ανάσταση του Χριστού, όπως ψέλνει και ο υμνωδός, στην απριλιάτικη γιορτή του Αι-Γιώργη, στο δοξαστικό «Ανέτειλε το Έαρ». «Ανέτειλε τὸ ἔαρ, δεῦτε εὐαχηθῶμεν, ἐξέλαμψεν ἡ Ἀνάστασις Χριστοῦ, δεῦτε εὐφρανθῶμεν».

Βαρβάρα Κεμερίδου

Πωλείται στο Καστόρειο η επιχείρηση
ΑΡΤΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ «Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ιδιοκτησίας Μαρίας Σμυρνιού-Γιακουμάκη.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 2731057571

Πωλείται στο Καστόρι οικόπεδο 400 τμ. πλησίον της αγοράς
με ημιτελές κτίσμα 86 τ.μ. Τιμή ευκαιρίας.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο 6938257512

Πωλείται αγρόκτημα στη θέση Σταυρούλης στη Λουσίνα
Καστορείου, εκτάσεως, καθαρής από δασική βλάστηση,
περίπου 1.740 τ.μ.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6977 271220

Πωλείται αγρόκτημα στη θέση Καϊτσα,
7,5 στρεμμάτων, με 20 ρίζες ελιές,
τετραγωνισμένο με αγροτικό δρόμο.
τηλ. επικοινων. 210 9025073, κιν. 6972202443

Πωλείται κατοικία και κτήμα τεσσάρων στρεμμάτων με ελαιόδεντρα
εις θέση Καστρί Καστορείου.

Επίσης **πωλείται** αγρόκτημα δεκαοκτώ στρεμμάτων στην περιοχή
Μάντρες και αγρόκτημα με ελαιόδεντρα στην περιοχή Μετόχι.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 001514-2797 108 Montreal Canada.
Παναγιώτης Ηλ. Χίος

Την άνοιξη αν δεν την βρεις την φτιάχνεις.
 Ναι την φτιάχνεις. Κάθε φορά από την αρχή.
 Όλο και πιο ζωντανή. Όλο και πιο ποτισμένη.
 Ναι την φτιάχνεις. Με εκείνα τα χρώματα που σημαίνουν αρμονία.
 Και με εκείνες τις λέξεις που δηλώνουν αρχή.

Ναι την φτιάχνεις. Με εκείνο το φως, που μπορεί να σου δώσει Παράδεισο.
 Και με εκείνα τα λουλούδια που μυρίζουν ζωή.
 Ναι την φτιάχνεις. Με εκείνο το άρωμα της αθάνατης, Ελπίδας.
 Και με εκείνη την Πίστη που θα σε κάνει να μην φοβηθείς.

Ναι την φτιάχνεις λοιπόν. Με υλικά αγνά για την ψυχή σου.
 Και με στιγμές απλές που χαρίζουν αιώνιες χαρές
 Που σε ακούν στην σιωπή. Και δεν έχουν ανάγκη τα λόγια για εξηγήσεις.
 Ναι την φτιάχνεις. Με εκείνα τα όνειρα που θα σε γεμίσουν υποσχέσεις.
 Και με εκείνα τα χαμόγελα που θα σου δείξουν πως πρέπει να ζεις.

Διότι, αν δεν κουβαλάς την Άνοιξη μέσα σου, πρέπει να μάθεις να την χτίζεις.
 Από το χειρότερο σκοτάδι στο πιο λαμπερό φως.
 Μην την αφήσεις ποτέ να φύγει. Διότι, όσο πιο δυνατά μπαίνει αυτή,
 τόσο πιο εύκολα διώχνει τους χειμώνες από την καρδιά σου.

Να την αγαπάς την Άνοιξη.

Όχι μόνο για τα όμορφα και τα ανάλαφρα ρούχα που φοράς.
 Μήτε για τους καταγάλανους ουραμούς που σου δωρίζει.
 Αλλά για την Αναγέννηση που σε κάνει να ζεις.
 Εκείνον τον γλυκό αέρα που δροσίζει την ψυχή σου.
 Και εκείνον τον ήλιο που σου χαρίζει ζεστασιά.

Να της δίνεις γεύση λοιπόν. Σαν εκείνη την βαριά και γλυκιά,
 που μόνο ο Έρωτας μπορεί να δώσει.
 Και μην στεναχωριέσαι αν ξαφνικά χαθεί ή απλά δεν σου έρθει.
 Διότι, την Άνοιξη αν δεν την βρεις, την φτιάχνεις.

Οδυσσέας Ελύτης

« Ωδή στο γκρίζο »

Σήμερα ξύπνησα και σκέφτηκα να γράψω μια ωδή στο γκρίζο του αιθαλώδους ουρανού,
 που ζευγαρώνει αρμονικά και όμορφα με τα βουρκωμένα σύννεφα, αλλά αρνείται
 τις χρυσοκίτρινες λιαχτίδες, τις περιπαίζει...
 Ξύπνησα και σκέφτηκα να γράψω μια ωδή στο γκρίζο της τσιμεντούπολης,
 που την απαρτίζουν πελώρια κονσερβόσπιτα κι εγώ τα απενίζω, σουρεαλιστικές, ακίνητες
 απ' το μπαλκόνι μου φιγούρες... κι εγώ να ταξιδέψω θέλω, να χορέψω στη βροχή!
 Σκέφτηκα να γράψω μια ωδή στο γκρίζο, το σταχτί, που πήρε τη θέση του πράσινου
 και στοίχειωσε αμέτρπητα του κόσμου δάση
 και το μολυβί, που σκορπίζεται με κρότο συνοδεύοντας το κόκκινο ολόγυρα στις χώρες!
 Γράφω μια ωδή στο γκρίζο, τ' ασπρόμαυρο όνειρο του παιδιού, που του κόψαν τα φτερά
 και δεν τ' άφησαν να πιστεύει στη «Χώρα των Θαυμάτων», τον γκρίζο, πια, άνθρωπο
 της «Μόμο», που αλπτεύει άσκοπα στο χρόνο και τίποτα δεν τον συγκινεί αρκετά...
 Σκαλίζω στο χαρτί μια ωδή στο γκρίζο, το επίκαιρο χρώμα της σήψης, της απάθειας,
 του «τόσο όσο», το χρώμα της πέτρινης καρδιάς, που σταμάτησε να χτυπά από τα τσίγκινα,
 στυγνά συναισθήματα, που μηδένισαν τη ζωή!
 Σήμερα ξύπνησα και σκέφτηκα να γράψω μια ωδή στο χρώμα που έκρυψε το ουράνιο τόξο
 και βασίλεψε στη γη, μια ωδή στο γκρίζο για όλους εμάς, που το υπηρετούμε ταπεινά
 με την ελπίδα να εξιλεωθούμε, το γκρίζο που, σιγοτραγουδώντας το, ίσως το δούμε
 ανάμα να κάθεται, μια μέρα, με τον ήλιο!

Με αυτό το Ποίημα η Γωγώ Φασουλοπούλου κέρδισε το Α΄ Βραβείο στον Παγκόσμιο
 Λογοτεχνικό Διαγωνισμό της Αμφικτυονίας Ελληνισμού για το 2025!

Η Angie Antonakis - Αγγελική Αντωνάκη εκθέτει στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Η πατριώτισσά μας Αγγελική Αντωνάκη Ανγκάκη - Angie Antonakis - Angakis είναι μια σπουδαία ζωγράφος με εκθέσεις και στην Ελλάδα. Πριν μιλήσουμε για την παρούσα έκθεσή της στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, δυο λόγια για την καταγωγή της. Οι γονείς της Αγγελικής, Ελένη και Αλέκος Αντωνάκης είχαν καταγωγή από την Κρήτη (Η οικογένειά Αντωνάκη ήρθε στο Καστόρι από την Κρήτη το 1865). Η Angie γεννήθηκε στο Καστόρι και σε πολύ μικρή ηλικία με την οικογένειά της μετανάστευσαν στον Καναδά, όπου εγκαταστάθηκαν στο Μόντρεαλ. Μετά από τις σπουδές της μετεγκαταστάθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, όπου ζει και εργάζεται.

Σπούδασε κοινωνικές επιστήμες, αλλά αυτό που την καθόρισε από τα εφηβικά της χρόνια ήταν η αγάπη της για την Τέχνη. Έτσι αφοσιώθηκε στην Τέχνη με επιμονή. Αναζήτησε τη γνώση και τις εμπειρίες σε εκθέσεις Τέχνης σε γκαλερί και μουσεία, θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες και μελέτησε με συνέπεια. Στις ΗΠΑ εκλέχθηκε Πρόεδρος στο Parsons Bruce Art Association της Virginia και ίδρυσε το κοινοτικό κέντρο τέχνης Prizery που λειτουργεί μέχρι σήμερα και αποτελεί φυτώριο νέων καλλιτεχνών. Επίσης, έχει επιμεληθεί πολύ πετυχημένες εκθέσεις. Αυτή η εμπειρία χρόνων στην οργάνωση και επιμέλεια εκθέσεων και η βαθιά γνώση της ιστορίας της Τέχνης, την οδήγησε να δημιουργήσει τα δικά της έργα.

Είναι μια ζωγράφος που δουλεύει στην

αφηρημένη τέχνη και έχει αναπτύξει ένα προσωπικό στυλ. Η ζωγραφική της έχει μια δυναμική με έντονα χρώματα. Έχοντας συνηθίσει τα χρώματα μας εντυπωσίασε η παρούσα έκθεσή της η οποία κινείται στο ασπρόμαυρο. Ο τίτλος είναι «I'll be your mirror» στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης,

σε επιμέλεια της Ντόρας Βυζοβίτου, το διάστημα 13/03/25 - 9/04/2025.

Όπως γράφει η επιμελήτρια: «Η Angie Antonakis -Angakis, όπως υπογράφει- εντάσσεται συνειδητά στο ρεύμα αυτής της ιδιότυπης αφαίρεσης, προσεγγίζοντας σε αυτή τη συλλογή τον «ευάλωτο» λευκό καμβά του Kandinsky με την ελάχιστη παρέμβαση ενός μόνο τόνου και με την καλλιεργημένη ελευθερία σχημάτων που απορρίπτουν την άμεση αναγνώριση. Εθελοντικά ανασφαλής, όπως οφείλει να είναι ως δημιουργός αφηρημένης τέχνης, απαιτεί από το κοινό της να καλλιεργήσει τη σύνδεση

με τα έργα της μέσα από την αποδοχή της άβολης έντασης μιας διαπραγματεύσεως εκ του μηδενός σπμαινόμενου, αντιμετωπίζοντας ανά πάσα στιγμή το σύνολο των ερμηνευτικών πιθανοτήτων. Άλλωστε και η ίδια, ζώντας στις Ηνωμένες Πολιτείες μία περίοδο έντονων προβληματισμών και ταυτοτικών κρίσεων, συγκρούσεων και ωμής, καθημερινής βίας, χρησιμοποιεί

την εικαστική τέχνη ως δοκιμή πάνω σε ένα ιδιόλεκτο που θα κατορθώσει την εκλογίκευση σύγχρονων αγωνιών, ψάχνοντας αυτό που θα συμπυκνώσει την ασφυκτική περιεκτικότητα του λευκού καμβά σε έναν στοχευμένο αντικατοπτρισμό. Κάθε καλλιτέχνης δηλώνει πως θα παράσχει αυτόν τον αντικατοπτρισμό. Εν προκειμένω, όμως, η δήλωση «θα είμαι ο καθρέφτης σου» τονίζει την συμμετοχή στη ρευστότητα της πραγματικότητας όσων αναζητούν το είδωλό τους. Όσο λευκός είναι ο καμβάς, τόσο κενός είναι και ένας καθρέφτης, γεμάτοι, όμως, αμφότεροι, με το διαρκές και το παροδικό, αντιστοίχως. Κάπως έτσι, οι καμβάδες της Angakis, λευκοί και μαύροι ταυτόχρονα, πλήρεις αλλά και διαθέσιμοι, εν τέλει αντιστέκονται στην παγίωση και την ολοκλήρωση, όπως τα σπμαινόμενα αντιστέκονται στη συμβολοποίηση, προτιμώντας την αφαίρεση από την έκπτωση.»

Η ίδια η ζωγράφος, σε συνέντευξη της στη Lifo σημειώνει «Ο Αλέξανδρος και η Ελένη Αντωνάκη, οι γονείς μου, έφυγαν με το καράβι «Φρειδερίκη» αναζητώντας μια καλύτερη τύχη στην Αμερική. Οι αποσκευές τους ήταν η εξάχρονη αδελφή μου

κι εγώ, μόλις τριών ετών. Η μεταπολεμική Ελλάδα ήταν δύσκολο να θρέψει τα παιδιά της. Φτάσαμε στο Χάλιφαξ του Καναδά κι από εκεί στο Τορόντο και καταλήξαμε στο Μόντρεαλ. Πρόκοψαν με πίστη και αγώνα. Η μητέρα μου έσβησε στα 54 χρόνια της και δέκα χρόνια μετά την ακολούθησε ο πατέρας μου. Ποτέ δεν επέστρεψαν στην πατρίδα τους, όπως ονειρεύονταν. Αυτή η έκθεση, λοιπόν, είναι κατά κάποιον τρόπο και η δική τους επιστροφή. Κι αυτό με γεμίζει απόλυτα. Την Ελλάδα την κου-

βαλούσα πάντα μέσα μου. Ήταν ο μουσικός μου χώρος, η κρυψώνα μου. Και τα τελευταία χρόνια επέστρεψα. Μπορεί να μοιράζω τον χρόνο μου μεταξύ ΗΠΑ και Ελλάδας, αλλά η συνειδησή μου κατοικεί εδώ. Κάθε φορά που επισκέπτομαι ένα μουσείο μας συνειδητοποιώ όχι μόνο την εθνική μου ταυτότητα, αλλά και την καλλιτεχνική καταγωγή μου. Εδώ είναι το σπίτι μου. Και, όπως λέει και το ρητό, «there is no place like home».

EB-EA

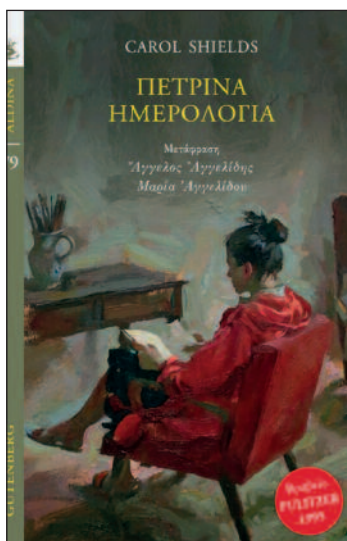
Προτάσεις για ανάγνωση βιβλίων από την Ανατολή Παπαδοπούλου

Κάρολ Σηλντς:
Πέτρινα ημερολόγια
(εκδόσεις Gutenberg)

ΒΡΑΒΕΙΟ PULITZER 1995

Τα προβλήματα ξεκινούν από τις ανισότητες μεταξύ αντρών και γυναικών. Ε, καλά, λέμε: έτσι είναι οι άντρες. Η: έτσι είναι οι γυναίκες. Και δεχόμαστε τα διαφορετικά τους επίπεδα στην απονοσία.

Γάμοι, χρεία, παιδιά, έρωτας, καριέρα, φτώχεια, πλούτη: η

ζωή της Ντέιζι είναι γεμάτη ανατροπές τις οποίες δέχεται αδιαμαρτύρητα. Προσπαθώντας να κατανοήσει βαθύτερα τον ρόλο της στα γεγονότα που τη σημάδεψαν, αποφασίζει να γράψει την αυτοβιογραφία της: από τις τραγικές συνθήκες κατά τη γέννησή της το 1905 μέχρι το 1990.

Το μυθιστόρημα *Πέτρινα ημερολόγια* της Κάρολ Σηλντς (ΗΠΑ

1935 - Καναδάς 2003) τιμήθηκε με το βραβείο Pulitzer το 1995 και έκτοτε έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από τριάντα γλώσσες.

Κλερ Κίγκαν:
Μικρά πράγματα σαν κι αυτά

(Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2022)

Είναι 1985. Βρισκόμαστε σε μια μικρή πόλη της Ιρλανδίας. Πλησιάζουν Χριστούγεννα, εποχή πολυάσχολη για τον Μπιλ Φέρλονγκ, προμηθευτή καυσόξυλων και πατέρα πέντε κοριτσιών. Νωρίς ένα πρωί, κι ενώ προσπαθεί να προλάβει τις παραγγελίες των πελατών του, φτάνει στο τοπικό μοναστήρι που δεσπόζει ψηλά στον λόφο της πόλης για να παραδώσει μια παραγγελία. Κι εκεί θα ανακαλύψει κάτι που θα τον φέρει αντιμέτωπο τόσο με το παρελθόν του όσο και με τη συνένοχη σιωπή

μιας πόλης που φαίνεται πως βρίσκεται υπό τον έλεγχο της Εκκλησίας.

Μια βαθιά συγκινητική ιστορία, γεμάτη ελπίδα, πρωισμό και συμπόνια για τους αδύναμους. Ένα πραγματικό κομψοτέχνημα που δικαία υμνήθηκε από την κριτική. (Από την έκδοση)

«Από μια άλλη οπτική γωνία, το «Μικρά πράγματα σαν κι αυτά» είναι μια Χριστουγεννιάτικη Ιστορία, με τη βαθύτερη σημασία, για το καλό σαν μια σπίθα που άπαξ κι έχει κάποτε ανάψει, ποτέ δεν σβήνει πραγματικά μέσα στον άνθρωπο, ακόμη και τον πιο ταπεινό-αν όχι πρωτίτως στον πιο ταπεινό» (Κ.Β. Κατσουλάρης, bookpress.gr, 09/01/ 2023).

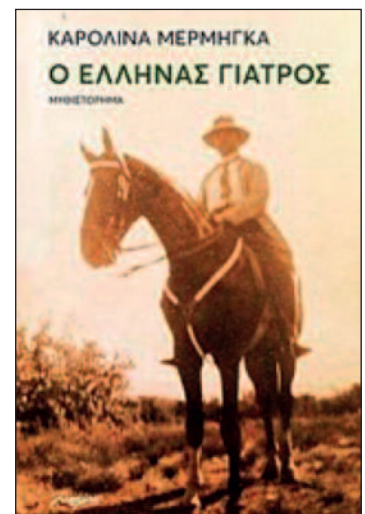
(Στους κινηματογράφους προβάλλεται η βασισμένη στο μυθιστόρημα ταινία).

Καρολίνας Μέρμηγκα:
Ο Έλληνας Γιατρός

(Εκδόσεις Μελάι, 2016).

Σε ένα χωριό στην γκριζα ζώνη της Ανατολικής Ουκρανίας, έχουν απομείνει μόνο ο σαρανταεννιάχρονος συνταξιούχος Σεργκέι Σεργκέγιτς και ο παλιός συμμαθητής του Πάσκα. Έχοντας διαμετρικά αντίθετες απόψεις για τη ζωή, είναι αναγκασμένοι να συμφιλιωθούν και το κατορθώνουν υπό νευραλγικές συνθήκες, δεχόμενοι μάλιστα επισκέψεις από διαφορετικούς ανθρώπους, ο ένας στρατιωτικούς του επίσημου κράτους και

ο άλλος ρωσόφωνους αυτονομιστές. Με τον ερχομό της άνοιξης, το βασικό μέλημα του Σεργκέγιτς είναι να μεταφέρει τις έξι κυψέλες με τις μέλισσές του όσο γίνεται πιο μακριά από τον πόλεμο, για να μην πάρει το μέλι του τη γεύση των όπλων. Όμως δεν μπορεί να φανταστεί τις δοκιμασίες που του επιφυλάσσει

αυτό το ταξίδι. Ύστερα από μια ατυχή στάση κοντά στο Ζαπορόζιε, αποφασίζει να πάει στην Κριμαία και να βρει έναν Τάταρο τον οποίο είχε γνωρίσει παλιότερα, σε ένα συνέδριο μελισσοκόμων. Το καλοκαίρι που θα περάσει εκεί θα μάθει στον Σεργκέγιτς να μην εμπιστεύεται κανέναν, ούτε καν τις μέλισσές του. Σε τούτο το μυθιστόρημα ο Αντρέι Κούρκοβ ακτινογραφεί την αβέβαιη μοίρα μιας ολόκληρης χώρας. Είναι διορατικός και συγκινητικός.

Επειδή πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΓΑΜΟΙ

• Ο Θάνος Μπάσκους του Άλεξ και της Μαρίας και η Ολίβια παντρεύτηκαν στις 4 Οκτωβρίου 2024 στη Χαβάη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Ντίνα Μπάσκους του Άλεξ και της Μαρίας και ο Νίκος Πραστός απέκτησαν στις 30 Μαΐου 2024 ένα κοριτσάκι.

• Η Παναγιώτα Μακρή του Παναγιώτη και της Αθηνάς και ο Ανδρέας Νικολαΐδης του Αντωνίου απέκτησαν στις 23 Οκτωβρίου 2024 το δεύτερο παιδί τους, ένα κοριτσάκι.

• Η Καλλιόπη Ζάβρα του Παντελή και της Μαρίας (το γένος Οικονομόπουλου) και ο Γεώργιος Γαβαλάκης του Νικολάου και της Γεωργίας απέκτησαν στις 9 Δεκεμβρίου 2024 ένα αγοράκι.

• Η Σέβη Σαμσονίδου και ο Κώστας Λιάπης του Γρηγορίου απέκτησαν στις 4 Ιανουαρίου 2025 ένα κοριτσάκι.

• Η Ελένη Σταυροπούλου του Παναγιώτη και της Δήμητρας και ο Δημήτρης Καλογερόπουλος του Ευάγγελου και της Ελένης απέκτησαν στις 5 Ιανουαρίου 2025 ένα κοριτσάκι.

• Η Παναγιώτα Τζάρα του Αργυρίου και της Θεοδώρας και ο Μανώλης Νικολόπουλος του Νικολάου και της Αντιγόνης απέκτησαν στις 5 Φεβρουαρίου 2025 το πρώτο τους παιδί, ένα κοριτσάκι.

• Η Δήμητρα Καλαμπαλίκη και ο Χρήστος Λαγανάς του Γεωργίου και της Ντίνας απέκτησαν στις 26 Φεβρουαρίου 2025 το πρώτο τους παιδί, ένα αγοράκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Κωνσταντίνα- Χρυσούλα Διαμαντοπούλου του Κωνσταντίνου και της Ιωάννας και ο Αντώνης Κούμαρης του Παρασκευά και της Ιωάννας βάπτισαν το αγοράκι τους στις 12 Ιανουαρίου 2025, στον Ιερό Ναό της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσαν το όνομα Παρασκευάς.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσει ο νεοφώτιστος και να ευτυχήσει στη ζωή του.

ΠΕΝΘΗ

• Ο Νικόλαος Νικολόπουλος του Χρυσοστόμου πέθανε στις 27 Νοεμβρίου 2024 στο Καστόρειο σε ηλικία 68 ετών (διόρθωση)

• Η Γεωργία Βλάχου του Νικολάου πέθανε στις 30 Δεκεμβρίου 2024 σε ηλικία 91 ετών.

• Ο Χρήστος Σκαφιδάς του Σπυρίδωνος πέθανε στις 12 Φεβρουαρίου 2025 στο Περιστέρι Αττικής σε ηλικία 58 ετών.

• Ο Γεώργιος Νικολόπουλος του Νικολάου πέθανε στις 26 Φεβρουαρίου 2025 στη Μασαχουσέτη Αμερικής σε ηλικία 88 ετών.

• Η Ξιάρχου Βασιλική του Δημητρίου πέθανε στις 14 Μαρτίου 2025 σε ηλικία 91 ετών.

• Ο Δημήτριος Βασιλείου του Γεωργίου πέθανε στη Σπάρτη στις 28 Μαρτίου 2025 σε ηλικία 79 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά. Ε.Β.

Νεκρολογία για τον Γιώργο Νικολόπουλο

Ο Γιώργος Ν. Νικολόπουλος, έφυγε από την ζωή την Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου 2025, περιστοιχισμένος από την αφοσιωμένη οικογένειά του και άφησε πίσω του μια κληρονομιά αγάπης, ανθεκτικότητας και κοινοτικού πνεύματος. Αγαπημένος σύζυγος, πατέρας, παππούς, αδελφός, θείος και φίλος. Γεννήθηκε στις 26 Οκτωβρίου 1936 στο χωριό Καστόρι (Καστανιά) Σπάρτης στη Λακωνία και ήταν γιος του αείμνηστου Νικολάου και της Ελένης Παπαγεωργακοπούλου - Νικολοπούλου.

Τα πρώτα χρόνια του Γιώργου σημαδεύτηκαν από τα γεγονότα της Ιταλο-Γερμανικής εισβολής στην Ελλάδα το 1940. Συχνά θυμόταν τις οδυνηρές νύχτες που περνούσε στα ορεινά του Ταυγέτου, όπου η μητέρα του οδηγούσε αυτόν και τα αδέρφια του σε ασφαλείς σπηλιές μαζί με άλλες οικογένειες, που έφευγαν από τους εισβολείς. Αυτές οι εμπειρίες ενστάλαξαν στον Γιώργο μια βαθιά αίσθηση ανθεκτικότητας που κουβαλούσε σε όλη του τη ζωή.

Αφού ολοκλήρωσε τη στρατιωτική του θητεία στον Ελληνικό Στρατό από το 1958 έως το 1960, ο Γιώργος μετανάστευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1962. Έζησε για λίγο με τον αδερφό του Ηλία και τη σύζυγό του Δέσποινα, προτού επανασυνδεθεί και δουλέψει με τον θείο του Τζορτζ Ταλέα, ιδιοκτήτη ενός καταστήματος παπουτσιών στο Harvard Square, όπου έβγαζε κιούμπορ για το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.

Το 1967 ο Γιώργος γνώρισε και παντρεύτηκε τον έρωτα της ζωής του, Γκέιλ (Γκαρέμπ) Νικολόπουλου. Ο γάμος τους διήρκεσε πάνω από 57 υπέροχα χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων μεγάλωσαν με αγάπη τα δύο τους παιδιά, τον Nicolas Joseph Nikolopoulos και την Elizabeth Elaine (Nikolopoulos) Rego. Το 1971, η οικογένεια μετακόμισε στο South Salem, όπου σε συνεργασία με τα αδέρφια του, ο George ήταν συνιδιοκτήτης της American Painting and Construction Co. Το 1978 εντάχθηκε στη General Electric ως μπογιατζής και τελικά ανήλθε στη θέση του Carp-painter (ξυλουργός/μπογιατζής). Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 γίνεται Πρόεδρος του Συλλόγου Καστανιωτών στο Lynx, και συμβάλλει στην τόνωση του κοινοτικού πνεύματος μεταξύ των ομογενών της Αμερικής και του Καναδά.

Μετά τη συνταξιοδότηση, ο Γιώργος ασχολήθηκε με την ανακαίνιση του πατρικού σπιτιού του στο Καστόρι. Αυτό το σπίτι έγινε το σουκαστήριό του, ένα ιδιαίτερο μέρος όπου ο George και η Gale πέρασαν πάνω από 30 χρόνια διακοπές με τα παιδιά τους Nicolas και Elizabeth, και τα εγγόνια τους, Jeffrey και Angelica.

Ο Γιώργος «έφυγε» από κοντά μας. Θα μας λείψει. Βίωσε προηγουμένως την απώλεια πολύ αγαπημένων προσώπων και ιδιαίτερα αυτή του λατρεμένου γιου του Νικολάου. Αυτό τον τσάκισε κυριολεκτικά και δεν άργησε να πάει κοντά του. Αιωνία η μνήμη αυτών.

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	100 ΕΥΡΩ
ΒΥΡΗ ΜΑΡΙΑ	15 ΕΥΡΩ
ΛΑΠΑΝΑΙΤΗ ΕΛΕΝΗ	20 ΕΥΡΩ
ΦΡΑΓΚΗ-ΞΥΔΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑ	20 ΕΥΡΩ
ΜΑΡΑΓΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	20 ΕΥΡΩ
ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	50 ΕΥΡΩ
DIMITRA KANTZAVELOS (ΑΛΕΙΦΕΡΗ)	100 AUD
ANGELA VASILAS (ΑΛΕΙΦΕΡΗ)	50 AUD
VOULA ALIFERIS	100 AUD
CHRISTINA KARATZAS	50 AUD
GEORGE KOUTROUBIS	100 AUD
IRENE & GEORGE VAROUTSOS	50 AUD
ALEXANDRA DALIOURIS	50 AUD
ZOE VAROUTSOS	50 AUD
ILIAS & GEORGIA VAROUTSOS	50 AUD
OREA ELENI	50 AUD
SOFIA GENOVEZOS	50 AUD
DIMITRA LENDROS	50 AUD
KOUTROUBIS JAMES	30 ΕΥΡΩ
GENOVEZOU ANTZELA	100 USD

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

Faux Bijoux

Ασημικά
Ε.Κραμποβίτη
Καστόρι

K
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣhome
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δώρων • Επιπλά εξοχής

Δαμασπίπου 35 - Αγ. Ιλίσια
Τηλ./Fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καραγιαννής home, www.karagiannishome.gr

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218

SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

Παραδοσιακά προϊόντα

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ
το Άστιον
ΜΑΓΟΥΛΑ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ

Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

Λαμπής Κων/νος

Ζυγάντσοι
καφενείο • ψητοπωλείο

Καστόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ

 27310 57221

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

Βασιλική Βισβή
Τηλ: 6937219636

+thesi ΤΕΧΝΙΚΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ

μελέτη • σχεδίαση • δομή

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. Msc - MBA - TQM Unipi
Κιν. 694 887 0554

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Κιν. 694 748 5651

ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΑΛΑΚΗ Msc in Advanced Architectural
Αρχιτεκτών Μηχανικός Design
Κιν. 693 723 9416

- ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
- ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
- ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΠΛΗΡΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 228, ΣΠΑΡΤΗ, ΤΚ. 23100
Τηλ. 27310 83747, 83742
www.synthesi-design.com

ΤΟ ΦΑΓΟΠΟΤΙ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ
ταβέρνα - εστιατόριο

Καστόρι Λακωνίας
τηλ. 27310 57034 κιν. 6970016976

- Φυσικοθεραπεία
- Σπονδυλοθεραπεία
- Βελονισμός
- Ηλεκτροβελονισμός
- Αγιουρβέδικη μάλαξη
- Rejouvance
- Λεμφική μάλαξη

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΪΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» Δράσεις Α΄ τριμήνου 2025

Για την Κυριακή 30 Μαρτίου 2025 ώρα 630μμ έχει προγραμματιστεί η ετήσια Εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση του Συλλόγου. Σε περίπτωση μη απαρτίας θα επαναληφθεί την Τετάρτη 9 Απριλίου 2025 την ίδια ώρα.

Παρακαλούνται όλα τα μέλη μας να συμμετάσχουν στις εργασίες του κορυφαίου οργάνου του Συλλόγου.

Δράσεις - Υποδομές

• Την Κυριακή 19 Ιανουαρίου έγινε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου με συμμετοχή πολλών μελών και φίλων του Συλλόγου. Ανάμεσά τους ο εφημέριος του χωριού π. Νεκτάριος, ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Θ. Βερούτης, ο Αντιδήμαρχος κ.

Δ. Μαλλιάρος, ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας κ. Χρ. Βασιλείου με τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου. Ευχαριστούμε θερμά τον π. Νεκτάριο και το Ενοριακό Συμβούλιο για την παραχώρηση της αίθουσας.

• Συμμετείχαμε με όλους τους τοπικούς συλλογικούς φορείς στην αποκριάτικη Μουτζουροδευτέρα, με την ετοιμασία και διανομή νψοτίσιμων εδεσμάτων (φασολάδας κ.λπ).

• Έχουμε προγραμματίσει την αντικατάσταση της μεγάλης ξύλινης σκάλας στην έξοδο του φαράγγιού των Μύλων, η οποία έχει σοβαρές ζημιές από τον χρόνο.

• Ο Σύλλογος θα συνεχίσει κι εφέτος εργασίες συντήρησης και καθαρισμού στα μονοπάτια: Φαράγγι των Μύλων, Λάτα - Βρυσιώτικο - Πλατάνια, Ι.Μ. Ζωοδόχου Πηγής στο Καστρί - Γουρνίτσα - Δίρεμα - Σταυρούλης, Βατσινιά - Μαλακάσα - Δίρεμα, Άγιος Νικόλαος - Άγιος Παντελεήμων - Γεωργίτσι και Σουσιάνοι - Ποτισιόνας - Λυκοδιάσελο - Γούβες.

• Επίσης θα συνεχίσουμε τις δράσεις συντήρησης και βελτίωσης των υποδομών στον χώρο του Αϊ-Μάμα.

Παρακαλούνται όσοι φίλοι θέλουν να προσφέρουν στις δράσεις του Συλλόγου, να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλέφωνο: 6974 098419.

Κωνσταντίνος Χ. Λαγανάς

Μπαίνοντας η Άνοιξη στο Καστόρι με τον φακό του Γιώργου Λαγανά και της Βαρβάρας Κεμερίδου